

Mitrailleurs op Motorrijwielen of er naast?

Reeds eenmaal mocht ik in dit tijdschrift eenige beschouwingen neerschrijven over het vervoer en het gebruik van Mitrailleurs op motorrijwielen.

Sindsdien is er veel veranderd en heeft men in ons land de zoo hoog noodige ervaring met op deze wijze vervoerde Mitrailleurs opgedaan. Gelijktijdig kon men in andere landen, met name Engeland, het streven waarnemen om ook zeer snel verplaatsbare Mitrailleurs te bezitten, doch daar zocht men de oplossing op een gansch andere wijze hoewel ook daar gebruik werd gemaakt van motorkracht.

In Nederland werd met succes de oplossing gezocht in het plaatsen van het wapen op het Motorrijwiel, zoodat de Mitrailleur van af het stuur in alle horizontale richtingen en ook speciaal tegen vliegtuigen in nagenoeg verticale richting omhoog kon vuren, terwijl door het medevoeren van een kleine opvouwbare drievoetaffuit, achter op den bagagedrager aangebracht, het wapen ook gescheiden van het rijwiel in het infanteriegevecht kon mede ageeren en dan een opstelling had die meer gelegenheid tot dekking bood.

Deze methode (met of zonder drievoetaffuit, hetgeen mij nog niet bekend is) werd reeds in het begin van den oorlog door Duitschland overgenomen zoodat wij mogen verwachten na den oorlog belangrijke gegevens te verkrijgen omtrent de bruikbaarheid in het gevecht; de wijze waarop men in het Duitsche leger dergelijke technisch-militaire zaken aanvat, staat ons wel borg dat het oordeel over de bruikbaarheid niet op losse gronden zal berusten of verkregen zal zijn na onvoldoende voorbereiding.

Eén gevolg heeft het toepassen van de motortractie reeds gehad want eenige maanden na den aanvang van den grooten krijg, gingen er in Engeland reeds stemmen op om bij Duitschland niet achter te blijven en ook daar snel verplaatsbare Mitrailleurs te scheppen met gebruikmaking van motortractie.

Evenwel zocht men in een andere richting, n.l. men plaatste het wapen op een zijspanwagen door een motorrijwiel voortbewogen en vereenigde deze voertuigen in afdeelingen.

Deze doen nu dienst aan het front in Vlaanderen en kunnen wij dus ook van Engelsche zijde na den oorlog een oordeel verwachten over deze andere methode van vervoer van het nieuwe wapen.

Waarschijnlijk zullen bij de belangstellenden in het gebruik van Mitrailleurs en wellicht nog meer bij de motorrijders, die evenals ik aan het motorrijwiel in het leger een groote plaats gunnen, zich nu

reeds sympathieën gaan vormen die van invloed zijn op hunne meening welke methode de beste is.

Daar die sympathieën veelal niet geheel zullen berusten op kennis van den Mitrailleur en het gebruik van dat wapen, zal het niet ondienstig zijn beide methoden eens aan een beschouwing te onderwerpen.

Het belangrijkste verschil is gelegen in de omstandigheid dat men in het eene geval een éensporig, in het andere een tweesporig voertuig bezigt, alle andere verschillen zullen blijken hoewel belangrijk, toch daaraan ondergeschikt te zijn.

Een éensporig voertuig, zooals rijwielen en motorrijwielen, opent vooral voor militair gebruik zeer veel gebruiksmogelijkheden, vooral in ons land dat helaas nog de verdiende reputatie heeft van slechte wegen te bezitten doch dat daarentegen en misschien juist daarom, rijk is aan goede rijwielpaden. Overal in ons land vooral ook in Brabant, vindt men rijwielpaden door heide en bosschen en ook daar waar die niet te vinden zijn levert het voor een goeden motor, bereden door een ervaren motorrijder, geen bezwaar op om zijn taak in het terrein te vervullen.

In de laatste maanden was de sectie motor-Mitrailleurs ingedeeld bij een der compagnieën Wielrijders, maakte alle oefeningen daarbij mede, zonder dat ook maar eenmaal bleek dat de compagnie bij het uitzoeken van marschwegen zich moest schikken naar de motorrijwielen.

Zou men dit ook kunnen zeggen als diezelfde compagnie in haar taak gesteund moest worden door een afdeling Mitrailleurs op zijspanwagens? Hier hebben wij de ervaringen uit den tegenwoordigen oorlog tusschen onze burens niet noodig om de laatste vraag volmondig met „neen” te beantwoorden.

De zijspanwagen is altijd gebonden aan den verhardten weg en kan zich niet anders dan op straffe van geïmobiliseerd te worden, daar neven begeven.

Indeeling van zijspanmotoren bij wielrijdersafdeelingen mogen wij dus, zonder tegenspraak te verwachten, als uitgesloten beschouwen, tenzij men de wielrijders aan de harde wegen wilde binden, doch deze gevaarlijke concessie zal men den zijspanmotor wel niet doen.

Verder bestaat er op het oogenblik in ons leger geen enkel andere eenheid waarbij zeer snel verplaatsbare Mitrailleurs ingedeeld zouden kunnen worden, tenzij men er afdeelingen van vormde die als snel verplaatsbare vuurkracht bij een Divisie of wel voor kustverdediging en voor het gebruik in de stellingen zouden kunnen worden gebezigd.

In onze stellingen en langs de kust, voor het afslaan van landingen, zouden dergelijke afdeelingen met vrucht gebruikt kunnen worden, daar men hier weinig of niet in de noodzakelijkheid komt om andere dan verharde wegen te berijden en de afdeeling hier min of meer zelfstandig

optreedt en in alle geval zelfstandig marcheert en dus niemand in bewegingsvrijheid hindert.

Zoo gebruikt, kan de zijspanmotor met Mitrailleur voor ons van groot nut zijn, doch men dient wel te bedenken dat de motorrijwielen die zonder zijspan (of achterspan) Mitrailleurs vervoeren, bovenbedoelde diensten even goed verrichten en dus de zijspan hier niet voordeelijker gebruikt wordt.

Wel heeft de zijspanmotor eenige voordeelen, t.w.: het geheel kan moeilijk omvallen en dan aanleiding geven tot beschadiging van materieel, maar de ervaring met onze motor-Mitrailleurs brengt dit voordeel van den zijspan niet zoo heel sterk naar voren.

Moet de motor-Mitrailleur zich dekken dan kunnen de motorrijwielen plat op den grond gelegd worden, terwijl de Mitrailleur op de driehoet-affuit gebruikt wordt. De zijspanwagen blijft dan altijd moeilijker te dekken. Een ander voordeel, is dat op den zijspanwagen achter het wapen de schutter zit en dus het geheel twee bedieningsmanschappen heeft, waarvan één de bestuurder is van het rijwiel. De motor-Mitrailleur voert daarentegen maar één man mede die zoowel rijder als schutter is, doch daar deze functies nooit gelijktijdig door hem uitgeoefend worden levert dat geen moeilijkheden op.

In dit verband waarschuw ik gaarne tegen onjuiste illusies die men mocht koesteren na het beschouwen van Engelsche photo's waarop een in volle vaart zijnde zijspan-Mitrailleur al vurende den vijand tegemoet rijdt of zich door hem laat achtervolgen.

Dat zijn photographische vrijheden die een reporter van geïllustreerde bladen zich wel mag veroorloven, doch die een Mitraillist niet ernstig opvat. Zoolang het gevechtsveld geen kolfbaan is mag men een zoodanig optreden als munitie verknoeien beschouwen en behoort deze „attaquerende Mitrailleur” nog tot de vrome wenschen.

Verder moet de combinatie van zijspan en motorrijwiel altijd bij het vuren front maken naar den tegenstander, daar vuur dwars op de rijrichting uit den aard der zaak niet mogelijk is en het vuren in achterwaartsche richting naar ik meen niet bij alle ontwerpen mogelijk is, terwijl de motor-Mitrailleur geen rekening behoeft te houden met de richting waarin het rijwiel staat. Van veel belang is dit verschil niet, doch het mag wel meetellen, vooral in gevallen waarin snel vuur moet worden afgegeven.

Een groot bezwaar bij het vuren vanaf een motorrijwiel of een zijspan blijft altijd de trilling die het geheel onder het vuur krijgt, dit verhoogt in niet onbelangrijke mate de natuurlijke dieptespreiding van het wapen ook dan wanneer een spreidingsinrichting aanwezig is.

Dit maakt dat het vuur nimmer mag worden afgegeven terwijl de luchtband waarboven het wapen staat op den grond rust en noodzaakt dus tot het gebruik van neerklapbare bakken of steunstukken en zelfs dan blijft de dieptespreiding nog vergroot, omdat een motorrijwiel of een zijspanwagen nu eenmaal geen affuit is. Voor zuiver gericht vuur

en op gedekte doelen is dus altijd het gebruik van de veel stabielere driehoek affuit geboden, terwijl voor het verrassend optreden op kleine afstanden, het vuur van af het voertuig dienen kan.

De trilling onder het vuur, (een gevolg van den niet geheel opgebruikten gasdruk of terugstoot bij het automatisch bewegen van het slot) is, bij den in ons land ingevoerden Schwartzlose Mitrailleur grooter en naar verluidt zelfs veel grooter dan bij den in de meeste andere landen gebruikten Maxim Mitrailleur, zoodat de Maxim waarschijnlijk beter op een zijspan gebruikt kan worden dan onze Schwartzlose.

Dit is een conclusie die gedeeltelijk op vermoeden berust, doch de grond voor dat vermoeden is juist, dus mag men niet zonder meer uit eventueel succes met zijspan-Mitrailleurs in Engeland, rekenen op een even groot succes hier te lande met een wapen dat andere eigenschappen heeft.

Een in de tegenwoordige en toekomstige oorlogen niet te onderschatten voordeel van snel verplaatsbare Mitrailleurs ligt in de mogelijkheid om vliegtuigen onder vuur te nemen, hen in hunne verkenningstaak te hinderen en zoo mogelijk neer te schieten.

Veel gegevens omtrent de mogelijkheid daarvan staan ons nog niet ten dienste, doch ik acht nog altijd den hooggeplaatsten Mitrailleur bij uitstek het wapen ter bestrijding van vliegtuigen.

En ook hierin is de motor-Mitrailleur niet onbelangrijk in het voordeel bij den zijspan-Mitrailleur.

Op de stuurstang geplaatst, staat het wapen hoog genoeg om den schutter steunende op een knie of zittende op den grond te laten vuren, terwijl naarmate het vliegtuig zich verplaatst de beweging om het voorwiel heen door den schutter mogelijk blijft en dus de gevaarlijke zone voor het vliegtuig zeer groot is.

Bij den zijspan-mitrailleur daarentegen is het wapen zoo hoog geplaatst dat de schutter op den rug moet gaan liggen en in deze verre van gemakkelijke houding op zij schuivende het vliegtuig moet volgen met de vizierlijn, waarbij zijn schootsveld begrensd wordt door voorwiel en zijspanwagen en hij dus veelal slechts een zeer korte vuurserie op het vliegtuig kan afgeven.

Het medevoeren van munitie is voor een zijspanmotor wel gemakkelijker als men de volgmotoren ook met zijspanwagens uitrust, omdat een zijspan meer gewicht kan medevoeren dan een solo-motorrijwiel, maar hier wordt het vervoer wel wat kostbaar en zou ik zelfs bij mogelijk in dienst stellen van zijspanmitrailleurs de munitie om die reden liever doen medevoeren op een bakauto, op aanhangwagens of op solo-motorrijwielen.

Bij den motor-Mitrailleur wordt ook de munitie, die niet in de kleine uit 5 rijwielen bestaande sectie wordt medegevoerd, op een bakauto geladen, waaruit dan naar behoefte wordt aangevuld en welke bakauto wordt ingedeeld bij den gevechtstrein van het onderdeel waarbij de sectie is ingedeeld. Door het beschikbaar hebben van motorrijwielen

is hier de aanvulling van munitie niet zoo moeilijk als bij andere onderdeelen die hun trein soms ver moeten achterlaten.

Bij het overwinnen van hindernissen is de motor-Mitrailleur ook in het voordeel boven den zijspan-Mitrailleur, omdat het voertuig veel handelbaarder is.

Binnenkort hoop ik in dit tijdschrift met photo's toegelicht te beschrijven hoe de sectie motor-Mitrailleurs met de geheele compagnie wielrijders over water van 8 meter breedte trekt, zonder gebruik te maken van brugmateriaal of vlot, doch alleen met gebruikmaking van drie stevige rondhouten en tonnen, welke laatste door de wielrijders worden medegevoerd.

Deze methode, die ik noodgedwongen eenige maanden geleden uitdacht en voor het eerst toepaste bleek zelfs bruikbaar voor de infanterie-Mitrailleurpelotons die met materieel (hondenwagens) en personeel zeer snel over sterk stroomend en diep water trokken; maar de capaciteit van de methode zou toch niet toereikend zijn voor een motor met zijspan, tenzij deze beide van elkander worden gescheiden, wat niet zoo gemakkelijk uitvoerbaar is.

Zoo bleek ook het overtrekken van breed water met een radeau-sac zeer gemakkelijk en ook hier zou de zijspan moeten achterblijven tenzij weer gedemonteerd of geplaatst op een vlot van twee van deze zakken met dekplanken.

Resumeerende moeten we dus voorloopig reeds tot de conclusie komen dat :

1°. De motor-Mitrailleur het wapen is, dat met succes ook buiten de wegen een belangrijke versterking van de vuurkracht van wielrijders, motorrijders en andere atzonderlijk optredende afdeelingen kan vormen, mits toegerust met een opvouwbare drievoet-affuit.

2°. De motor-Mitrailleur voorloopig het best bruikbare en snelst verplaatsbare wapen is om vliegtuigen te bestrijden met mitrailleur-vuur.

3°. De zijspan-Mitrailleur zeer goede diensten zal kunnen bewijzen als snel verplaatsbare vuurkracht in stellingen en bij de kustverdediging, mits eveneens voorzien van een drievoet-affuit, doch bij het uitvoeren van deze taak niet goedkooper of beter is dan een afdeeling motor-Mitrailleurs.

J. P. BOLTEN.

1e Luitenant.

De psychische voorbereiding tot het gevecht,

DOOR

S. J. VAN DEN BERGH,

Eerste-Luitenant der Artillerie.

Het voornaamste werktuig van den oorlog is en zal altijd blijven: de mensch. Terwijl de bewapening en de andere technische hulpmiddelen in den loop der tijden steeds meer volmaakt geworden zijn, en de tactiek en de strategie zich daaraan hebben aangepast, heeft de oorlogswaarde van den mensch weinig of niet aan deze evolutie deelgenomen. Wel is waar is het menschenlijke intellect vooruitgegaan, doch de lichamelijke ontwikkeling en de algemeene psychische toestand, zijn vrijwel onveranderd gebleven.

Wij zullen dien toestand aan eene nadere beschouwing uit een militair oogpunt onderwerpen, teneinde de noodzakelijkheid eener psychische voorbereiding van den troep aan te toonen.

Hiertoe zullen we het volgende nagaan:

I. ZIELSBEWEGINGEN, DIE DOOR HET GEVECHT WORDEN TEWEEG GEBRACHT.

A. Bij het individu.

Het gevecht is eene aangrijpende gebeurtenis. Het pakt den menschenlijken geest sterk aan, zelfs al is deze voorbereid door moedige voornemens en gewend aan gevaar. Het instinkt van zelfbehoud aan ieder eigen, doet in het gevaar eene machtige gemoedsbeweging ontstaan, n.l. vrees. De mensch is in het algemeen vreesachtig van aard. Wel zijn er moedigen van nature, aan wie men uiterlijk geen vrees kan bespeuren, doch eene zekere mate van angst is bij ieder aanwezig. Hiervan kunnen verschillende graden onderscheiden worden:

1e. het angstige gevoel, voor de buitenwereld niet merkbaar, en door eigen geestkracht bedwongen.

2e. de verwarde opgewondenheid, waarbij de door het verstand gewenschte daden nog wel geschieden, doch slechts onvolkomen.

3e. de vrees die slechts tijdelijk bedwongen wordt en waarbij, nadat de weerstand hiertegen onvoldoende is geworden, het bewuste en vrije gedrag gedeeltelijk ophoudt.

4e. de vrees, die den geest geheel in beslag neemt en alle vrijheid van handelen doet verdwijnen.

Beheerschen der vrees. In hoever nu de angst haren invloed op een

mensch zal doen gevoelen, hangt af van de mate van weerstand die reeds aanwezige tegenvoorstellingen als eergevoel, vaderlandsliefde, haat tegen den vijand, plichtsbesef, enz. kunnen verwekken. Kunnen deze voorstellingen de aandacht tot zich trekken en vasthouden, dan zal de vrees verdwijnen en plaats maken voor moed. Het is dan ook eene uitspraak van verschillende militaire schrijvers, die zelf in het vuur geweest zijn, dat moed onverwonen vrees is.

Zooals men uit het bestaan der verschillende graden van vrees kan opmerken, is de mogelijkheid voor het vestigen der aandacht op tegenvoorstellingen, d. i. voor het willen, zeer verschillend. Dit is niet alleen bij verschillende personen, doch ook bij den zelfden persoon op verschillende tijden het geval. De toestand van vermoeienis, het hebben van honger en dorst zijn factoren, die hier invloed kunnen uitoefenen. Het algemeen gebruikte gezegde „willen is kunnen”, gaat dan ook niet op. Het is slechts waar als men het mogelijke wil en als men kan willen. We komen hier later op terug.

Physiologische invloed der vrees. Als zoodanig is voor ons het belangrijkste de wijziging in de bloedvulling der hersenvaten, die weer stimulerend op de zielsbeweging terugwerkt. De normale verstandelijke functies houden op; het combineeren der denkbeelden gaat niet meer; de aandacht kan nog minder willekeurig gevestigd worden; de door de vrees vergrootte pupil brengt slechts onscherpe beelden op het netvlies, die door de veranderde samenstelling der hersenschors verder worden vervormd.

Behalve vrees ontstaan ook andere gemoedsbewegingen, als haat en wraakzucht, die eene ondergeschikte rol spelen.

Beperking zieleleven. Ook de geest van hen, die niet aan direct gevaar zijn blootgesteld, wordt beïnvloed door geweldig sterke prikkels, die de aandacht tot zich trekken en trachten vast te houden. Indien het nu niet gelukt deze hiervan vrij te maken, ontstaat daardoor eene beperking van het geheele zieleleven, van denken, willen, gevoelen. De voorstellingen, die de ziel dan in beslag nemen, krijgen eene verhoogde kracht en worden sterk overdreven. Hierdoor wordt het oordeel beperkt: men zal wellicht in gewone omstandigheden scherp kunnen denken, doch als men zijne opkomende gedachten niet aan andere denkbeelden van zijn geest kan toetsen, missen die ideeën zeer veel van hunne kans op juistheid. Zoo komt het dat bevelhebbers onder de sterke indrukken van een gevecht soms grove vergissingen begaan.

B. Bij samenstellingen.

De zielsbewegingen van het individu zijn echter niet identiek met die van samenstellingen. Hierin geeft de collectief-psychologie ons inzicht. Voor officieren is deze wetenschap van veel belang, waarom ze aan de Krijgsschool in Frankrijk gedoceerd wordt.

In het algemeen geldt voor vereenigingen van menschen de wet van den socioloog SPENCER: de eigenschappen van het geheel zijn bepaald door de eigenschappen der samenstellende individuen. Beschouwt

men een aantal menschen waarvan ieder de eigenschappen a, b, c en d bezit, dan zal het geheel ook de eigenschappen a, b, c en d vertoonen. Zoo kan men bij den geestelijken en den militairen stand van bijzondere klasse-eigenschappen spreken, die door de individuen bepaald worden. Deze wet gaat echter niet altijd op en dit des te minder naar mate de individuen eener samenstelling minder eigenschappen gemeen hebben en dus minder georganiseerd zijn. Indien men mannen als NAPOLEON, KANT en VIRCHOW, die behalve genialiteit geen eigenschappen gemeen hadden, bijeen kon brengen en vraagpunten aan hun gezamenlijk oordeel onderwerpen, zou men weinig geniaals, doch iets zeer middelmatig verkrijgen. Dit verschijnsel ontstaat door het ontbreken van een persoonlijk verantwoordelijkheidsgevoel en vooral doordat de krachten zich niet te samen voegen doch elkaar elimineeren. Vele gevallen zijn dan ook bekend van jurieuitspraken, die kant noch wel raakten. Ook de door wetenschappelijke of technische commissies uitgebrachte verslagen verheffen zich dikwijls niet boven het middelmatige. Meestal zou elk der leden afzonderlijk eene veel betere oplossing geven. In dit verband zouden wij ook de krijgstraden kunnen noemen, vooral in een bondgenootschappelijken oorlog.

Massa's. Eene samenstelling waarvan de individuen het minimum van eigenschappen gemeen hebben is de massa, zooals we die vinden in theaters, bij volksoploopen, enz. De eigenschappen van het geheel zijn hierbij onbepaald. Werken op eene dergelijke samenstelling voldoende krachtige geestelijke prikkels in, dan doet zich het eigenaardige verschijnsel voor, dat het geheel plotseling een of meer eigenschappen gaat vertoonen, die ook de individuen op eens bezitten. Men spreekt dan van psychologische massa. Bij haar ontstaan vormt zich een gemeenschappelijk massakarakter, waarmede zich dat van den enkeling vereenzelvigd. Alle handelingen der individuen vinden van dan af haar oorsprong in het karakter van het veelal anders denkende wezen, dat de massa is. Verstand en invloed van opvoeding en beschaving worden geheel buitengeschakeld. De persoonlijkheid verdwijnt, en wel zeer snel. Zoo komt degene, die juist bijtijds is toegelopen om het lynchen van een onschuldige tegen te gaan, als een der eersten onder den invloed der aanstekelijke razernij en heeft, wat meer zegt, niet het idee zich er oyer te verwonderen. Thuisgekomen echter zal hij zich te vergeefs afvragen, welke waanzin hem toch mag hebben beziel, om zoo tegen zijn verstand en gemoed in te handelen.

Kenmerken van het massakarakter zijn: overdrevenheid en onbestendigheid, groote prikkelbaarheid, bewustzijn van groote macht, ontbreken van verantwoordelijkheidsgevoel, gemakkelijke leidbaarheid en verhoogde suggestibiliteit. De voornaamste eigenschap is echter om het individueele karakter geheel in zich op te nemen.

Oorzaken. Tot verandering van het persoonlijke karakter in het vaak tegenovergestelde massa-karakter, werken in hoofdzaak twee factoren mede, die we nader zullen beschouwen.

Invloed van het aantal. In de eerste plaats krijgt het individu, door het zich bevinden te midden van een groot aantal soortgenooten, een gevoel van geweldige macht, waardoor het verantwoordelijkheidsgevoel wordt opgeheven. De invloed van het aantal is de werkelijke grond hiervan. Dit ziet men b.v. duidelijk bij mieren, die in grooten getale krijgshaftig, doch in gering aantal vreesachtig zijn. Een onderzoeker plaatste eens 4 en 3 dezer dieren van twee vijandige stammen bij elkaar, en dadelijk bleek alle vijandschap verdwenen. Deze factor werkt, bij het zien van eene meerderheid van kameraden om zich heen, sterk mee tot het gevoel van overmacht op eene tegenpartij. In het algemeen verhoogt het aantal der aanwezige individuen de kracht van elke gemoedsbeweging, (vermeerderde prikkelbaarheid). In een theater b.v. wordt een graad van opwinding bereikt, die ieder als hij alleen het stuk zag, volstrekt niet zou gevoelen. Bovendien belet het aantal in verschillende omstandigheden een goed hooren en zien, hetgeen opzichzelve reeds eene zekere spanning veroorzaakt, waardoor eene kleine oorzaak groote gevolgen kan verkrijgen.

Suggestie. De hoofdoorzaak is echter de suggestie (Eingebung). Dit is, in het kort gezegd, de overbrenging van eene voorstelling in het brein van een persoon en de inwerking op hem. Als men b.v. iemand een onschuldig drankje heeft laten innemen en men verzekert hem daarna dat het een braakmiddel is geweest, zal in vele gevallen het overgeven niet lang op zich laten wachten. De suggestie kan zeer grooten invloed op een mensch uitoefenen. Dit spreekt vooral duidelijk bij degenen, die een zwakken wil hebben, zooals kinderen waarbij zich suggestieve verschijnselen als krampen en St. Vitusdansen somtijds snel voortplanten. Studenten in de medicijnen gevoelen de verschijnselen van hartziekten die zij bestudeeren veelal duidelijk bij zichzelf, door den suggestieven invloed der leerstof. In sommige gevallen kunnen zelfs waandenkbeelden of drogwaarnemingen suggestief worden overgedragen. Bij echtgenooten gaan waandenkbeelden vaak van den een op den ander over. Deze „folie à deux” kan zich uitbreiden, zoodat geheele families en kringen onder den invloed van een krankzinnige kunnen komen.

Navolgingszucht. Eene bijzondere uiting der suggestie is de navolgingszucht. Deze neiging, in ieder mensch sterk aanwezig, is van grooten invloed op het menschelijk handelen. Ze tracht het maatschappelijk milieu gelijk te doen blijven, alle originaliteit te vernietigen en de karakters van een land, stad of kring te nivelleeren. Zoo berusten modes en gewoonten en eveneens de z.g. stroomingen des tijds op navolgingszucht. Vaak ziet men categorieën van menschen met een bepaald denkbeeld beziel, om dit korten tijd daarna weer te verwerpen. Zoekt men dan naar de beweegredenen voor deze opwellingen, dan is er geen of slechts eene onbeduidende te vinden. In werkelijkheid heeft geen logische gedachtengang, doch de navolgingszucht het denkbeeld verspreid. Zoo ziet men op effectenbeurzen de onmogelijkste appreciaties ingang vinden en worden vele menschen dupe van deze uiting der

suggestie. Dergelijke stroomingen vinden ook plaats op het gebied van kleederdracht, edele daden, misdaden, zelfmoorden, enz. Sterke suggesties kunnen in daartoe geschikte omgeving in korten tijd vele individuen aangrijpen, waarbij men dan van eene psychische epidemie kan spreken. Voorbeelden hiervan zijn er te over; noemen we slechts de kinderkrus-tocht, de dansepidemieën en de epidemieën met godsdienstigen achtergrond, zooals de flagellantbeweging. Zoo vindt men hierin de verklaring dat een soldaat vlucht, alleen reeds omdat hij een ander ziet vluchten, dat hij aanvalt als hij anderen ziet aanvallen; in het algemeen gezegd dus, de macht van het voorbeeld.

Werking der suggestie op de massa. Deze suggestie nu bereikt hare meest intensieve werking in eene massa, waar ze dadelijk tot den epidemischen vorm overgaat, waartoe de eenheid van plaats en tijd de gelegenheid opent. De schreeuw van een onbekende, de daad van een vermetelee of het woord van een redenaar, grijpt allen sterk suggestief aan, en voert hen soms als eene willooze kudde mede. Vooral gemoedsbewegingen planten zich snel voort, daar deze reeds gemakkelijk door gebaren en gelaatsuitdrukking worden overgebracht; de spraak is dan totaal overbodig. Onderzoekers hebben dergelijke verschijnselen bij verschillende dierengemeenschappen nagegaan. Bij de wespen b.v. wordt het nest door schildwachten bewaakt. Deze komen naar binnen als gevaar dreigt en geven de anderen plotseling het idee om zich op den vijand te storten. Hoe kunnen nu de schildwachten hunne kameraden waarschuwen; eene taal hebben ze niet; evenmin kunnen ze als de mieren teekens met hunne sprieten geven. De oorzaak is, dat bij het binnenkomen van zoo'n wesp, de toestand van opwinding en toorn, zich bliksemsnel van het eene individu op het andere voortplant. Elk gaat naar buiten en volgt het algemeene elan. Het is eene algemeene wet in het geestelijk leven, dat het zien van een toestand van ontroering, dien zelfden toestand in het leven roept, bij dengene die er getuige van is. Bij deze beïnvloeding werkt vooral de eigenschap mede, dat de gelaatsuitdrukking en de gebaren, die met eene zekere gemoedsbeweging overeenkomen, werkelijke bestanddeelen van die gemoedsbeweging zelve zijn, die zich dan ook spoedig in haar geheel voordoet. Zoo kan een tooneelspeler die toorn nabootst werkelijk boos worden en ontaardt het stoeien van jongens vaak in werkelijk vechten. Op deze wijze is het dus duidelijk dat eene menigte waarin eene uiterlijke beweging van een of anderen hartstocht ontstaat, na korten tijd een massa-karakter kan vertoonen, waarvan die hartstocht den inhoud vormt.

Behalve gemoedsbewegingen kunnen, door een enkelen uitroep van een of meer individuen, gedane drogwaarnemingen in eene in sterke spanning verkeerende menigte collectief optreden. Illusies (d. z. vervormingen eener gedane waarneming, meestal volgens eene bepaalde strekking) komen in den oorlog veel voor, daar een geprikkeld zenuwgestel ze lichtelijk te voorschijn roept. Ook eene geringe aanwezigheid der aandacht verhoogt het gevaar voor drogwaarneming en hoe onbe-

stemder het voorwerp is, als bij slechte belichting en gelijkgekleurden achtergrond, des te meer speling heeft de fantasie. Dan ziet een schildwacht in boomstronken lichtelijk vijandelijke gestalten en hoort in het ruischen van het geboomte den stap van den naderenden vijand. Bij een collectief optreden der illusie zien soms patrouilles, burgers of elkaar voor vijanden aan. Zoo ook zag eene Oostenrijksche afdeeling een troep wilde zwijnen voor cavalerie aan en zag de Russische vloot in het Kanaal in de visschersvaartuigen Japansche torpedobooten.

Als uiterste vorm kunnen zelfs hallucinaties van ziekelijke individuen, zich in eene menigte voortplanten.

Atavistische instincten. Sommige hartstochten kunnen echter op eene dergelijk hevige wijze tot uiting komen, dat die door de suggestie alleen, niet veroorzaakt kan zijn. De suggestie heeft daartoe eene versterking noodig en deze wordt gevonden in de atavistische instincten, die bij ieder mensch onbewust op den bodem van zijn zieleleven sluimeren (z. g. in het onderbewustzijn). Deze instincten vormen het door de eeuwen heen overgeërfd overblijfsel van de geestelijke eigenschappen van den oermensch met al zijn dierlijke bloeddorst, zijn lafheid, zijn bijgeloof en angst. In den loop der tijden zijn echter betere neigingen ontstaan en op den duur op haar beurt tot bewust instinct gefixeerd, zoodat als regel de genoemde onbewuste neigingen geheel tegengesteld zijn aan de bewuste, dus praktisch genomen, aan den zichtbaren aard van een mensch. In oogenblikken van geweldige psychische spanning, kan door opeenvolgende suggesties van minderwaardige individuen eene soort van psychische gisting ontstaan, waarbij de oer-instincten naar de oppervlakte van het zieleleven stijgen. Zoo kan het komen tot de walgelijkste wreedheden en tot de onzinnigste angst.

Waanzin der massa. In zulke gevallen ontstaat meestal een toestand van werkelijke geestesstoornis; dit bewijzen niet alleen de vreeselijke daden, maar ook de daarbij optredende verduistering van het bewustzijn. Zoo sleepte b.v. bij eene lynchpartij de menigte haar slachtoffer naar een spoordijk en bond het daar aan een paal vast. Toen er een trein voorbij kwam, schoot de massa ook daar op en trof verscheidene reizigers die aan de vensters stonden.

Dergelijke daden kunnen zich ontwikkelen als producten van rumoer en sterke drank en ook van bloed en kruitdamp. De Arabieren spreken met recht van eene dolheid van het kruit, die zich in het gevecht kan ontwikkelen; het kan eene razernij worden, die zich bij den mensch op gelijke wijze uit als bij de roofdieren bij den afloop van een kamp.

Tot zulke graden van opwinding kan ook de massa komen en hierin bestaat de hoogste graad van hare intellectueele en moreele vernietiging. Deze toestand voert in het gevecht tot het afmaken van gewonden en tot andere gruwelen.

Kiemen. In momenten van sterke spanning, kan degene die het eerst eene krachtige suggestie toedient, als regel den inhoud van het massa-

karakter bepalen. Een volkomen onbekend en nauwelijks opgemerkt individu kan hiertoe in staat zijn. Voor zoo'n psychologische gisting zijn de kiemen altijd gelegen in tegenwoordig zijnde minderwaardige individuen. Als zoodanig kunnen we noemen: misdadigers, krankzinnigen, histerici, souteneurs met hun aanhang, drankzuchtigen, enz. Ten opzichte van wreedheid kunnen ook normale maar ruwe menschen het hunne bijdragen. De wreedheid van slagers b.v. is bekend. De invloed van zulke kiemen kan door wilszwakke individuen, die onder goede suggesties goede daden doen, maar waarvoor het omgekeerde ook van kracht is, sterk worden uitgebreid.

Invloed van verschil in samenstelling. Er bestaan echter ook voorbeelden van massa's, die aan de verleiding tot het kwade weerstand wisten te bieden en dat niettegenstaande bijzonder prikkelende omstandigheden. Van waar komt nu bij eene massa het verschil in gedrag met andere massa's onder nagenoeg gelijke omstandigheden? Dit kan niet anders verklaard worden dan door verschil in samenstelling. Heeft een groot aantal der samenstellende individuen enkele eigenschappen gemeen, is er eene reeds bestaande neiging tót of afkeer van het een of ander, dan zal dit van doorslaand gewicht voor het handelen der menigte kunnen zijn. Vormt b.v. minderwaardig gespuis een voornaam bestanddeel, als bij de massa's die de septembermoorden begingen, dan zullen minderwaardige en liederlijke daden de grootste kans krijgen om tot volvoering te komen. Bevinden zich onder eene menigte vele dappere lieden, dan zal deze niet licht door vrees worden overmeesterd.

Beïnvloeding van massa's Uit het bovenstaande volgt dus dat we door de keuze der individuen invloed op het gedrag van eene massa kunnen uitoefenen. We hebben besproken dat we hiertoe veelal ook door het voorbeeld in staat zijn, doch om dien invloed te versterken en te doen voortduren, heeft de suggestie nog andere hulpmiddelen noodig; deze zijn: overtuigend beweren en herhalen. Hoe overtuigender eene bewering en hoe grooter het prestige van de persoonlijkheid is, des te grooter is de suggestieve kracht, die weer versterking kan vinden in de herhaling, die zoo veel mogelijk met dezelfde woorden moet geschieden. (Kracht der annonce.)

We kunnen ten slotte zeggen, dat bij de massa's die de legerscharen vormen, het gevecht door zijne bijzonder sterke indrukken, somtijds een massa-karakter kan doen ontstaan, waarvan vrees, heldenmoed, wraaklust, enz., den inhoud kunnen vormen.

II. DE WIJZE WAAROP DIE ZIELSBEWEGINGEN BIJ VERSCHILLENDE CATEGORIEËN EN GROEPEN VAN STRIJDERS TOT UITING KOMEN EN TOT WELKE VERSCHIJNSELEN ZE AANLEIDING GEVEN.

We zullen dit nagaan bij:

A. Minderen.

In de oogenblikken, die aan eene ontmoeting met den vijand vooraf-

gaan is geen mensch volkomen kalm en is er eene sterke spanning in den troep. De meeste manschappen hebben besloten hun plicht te doen, maar geven zich toch wel degelijk rekenschap van het naderende levensgevaar.

In het begin der vuurzône komend, waar alleen enkele slecht gerichte projectielen vallen, treedt het gevaar nog duidelijker voor oogen. De indrukken, die de man dan krijgt, openbaren zich door eene diepe stilte. Dit is het moment voor de aanvoerders om hunne manschappen aan te moedigen, op te wekken en hun een opgeruimd, onverschrokken gelaat te toonen. NAPOLEON bezielde juist op dit tijdstip de troepen, die naar voren moesten.

Daarna gaat men verder voorwaarts en worden de terreinen, waar men aan het gezicht van den tegenstander onttrokken was verlaten. Hier kan men opmerken, dat terreinbedekkingen eene groote, soms onweerstaanbare aantrekkingskracht op de manschappen uitoefenen. In het groote gevaar, onder een hagel van kogels, geeft de man vaak aan zijn instinct van zelfbehoud toe, en verbergt zich in alle mogelijke plooiën van het terrein. Hij denkt niet meer na, en zal zich even goed achter eene heg verbergen waar de kogels doorheen gaan, als in een gat in den grond. Door zijn instinct gedreven, zoekt hij slechts dekking; zijne meerderen zijn niet altijd bij machte hem hieruit te verdrijven. Zoo kropen in den slag bij St. Privat 43 Duitsche compagnieën van 7 verschillende regimenten, achter de hoeve St. Hubert, waar dekking was tegen de Fransche kogels.

Beschouwen we thans het verder voortrukken van den troep. Er is terrein gewonnen en een terreinplooi bereikt, van waaruit het vijandelijk vuur beantwoord wordt. Men gevoelt dat men nog meer vooruit moet ondanks de kogels. Een sectiecommandant wijst zijn mannen een meer naar voren gelegen dekking aan; deze moet met één sprong bereikt worden. Hij springt zelf op en stormt vooruit, zijne manschappen volgen hem . . . echter niet altijd.

Dergelijke dingen zijn volstrekt niet als gevolgen van de verspreide orde te beschouwen; ze kwamen bij de vroegere gesloten orde evengoed voor. Wordt eene colonne door vuur getroffen, dan is het aantal menschen, die zich zonder noodzaak op den grond laat vallen enorm groot; volgens ARDENT DU PICQ vaak meer dan de helft. In den slag bij Wagram b.v. werd uit het Oostenrijksche centrum eene aanvalscolonne van 22000 man gevormd. Hiervan hebben nog geen 3000 het vijandelijke doel bereikt en dit nog wel terwijl eene artilleriemacht van 100 stukken den aanval steunde. Men zou dus veronderstellen dat de 19000 mankeerenden buiten gevecht gesteld waren. Nog voor geen derde; niet minder dan 12000 hadden gesimuleerd dood of gewond te zijn, ten einde niet verder mee te moeten. Men kan met zekerheid aannemen dat uit elken troep onder vuur zich menschen laten vallen en des te meer, hoe slapper de geest en het toezicht der meerderen is.

Denken we ons nu weer terug bij eene vurende tirailleurlinie. Als

het vuur weinig kwaad doet hebben de mannen geen haast vooruit te gaan. De officieren hebben eenige moeite om hen te doen opspringen. In het tegenovergestelde geval wanneer de troepen zware verliezen lijden, wordt het moeilijk ze op hun plaats te houden. Ze willen vluchten van die plaats des onheils, hetzij achteruit, hetzij voorwaarts. De man is zich zelve niet meer geheel meester: het instinct van zelfbehoud beheerscht hem. Onderstel, dat hij gevoelt, dat de door kogels bestreken terreinstrook voor hem kleiner is dan die achter hem. De neiging is dan naar voren. Degene die het eerst opspringt wordt door velen gevolgd. Het meerendeel gaat echter met voorzichtigheid en laat de meest gehaaste en onverschrokkenen voorgaan. Allen worden door deze beweging meegesleept: het is eene vlucht, maar — naar voren.

Zooals uit het bovenstaande blijkt, gelukt het aan het meerendeel slecht om hun vrees te overheesteren. Behalve mannen die zich flink gedragen of zelfs heldendaden verrichten zijn er in het algemeen meer lafhartigen.

Hiertoe behooren in het bijzonder degenen, die bij een marsch door een bosch uit de colonne ontsnappen en zich verstoppen; degenen die simuleeren gewond te zijn; degenen die, soms met velen tegelijk, gewonden te hulp komen ten einde een reden te hebben om achter te blijven; degenen die met opzet patronen verliezen om een voorwendsel te hebben ze van een doode te nemen, maar dan niet dadelijk terugkomen. Er zijn zelfs soldaten die hunne wonden openhouden om niet in het vuur te moeten en ruiters, die daartoe hunne paarden verminken b.v. door steentjes onder het zadel te leggen of ze hun voer te onthouden.

B. Officiëren.

Deze zijn natuurlijk evenzeer gevoelig als de minderen, maar hun geestkracht en plichtsgevoel zijn grooter. De officier is er van doordrongen dat hij een goed voorbeeld moet geven. Door zijn verantwoordelijkheidsgevoel en zijne gewoonte om over de massas te bevelen wordt zijn karakter niet zoo gemakkelijk in dat der massa opgenomen. De nabijheid der menigte geeft hem tevens een gevoel van verhoogde macht; hij gevoelt, dat de kracht van den troep zich in hem concentreert; hij wint aan wilskracht en energie en krijgt dan somtijds eigenschappen, die hij tevoren nooit bezeten had. In het algemeen gedragen zich de officieren in het gevecht dan ook moediger dan de minderen. Gevallen van zwakte komen echter voor, zooals b.v. van den luitenant MARIN in Algiers, die een detachement van 200 man zonder slag of stoot aan de Arabieren overgaf, alleen op het zien van eene naderende afdeeling.

C. Bevelhebbers.

De gemoedsbewegingen hebben met betrekking tot bevelhebbers in hoofdzaak twee gevolgen, die van belang zijn:

10. De te vroege aanname van een welslagen of mislukking;

20. Het hardnekkig blijven volhouden bij eene voorstelling.

In het eerste geval wordt het natuurlijke gevolg van de plaatsgrijpende gebeurtenissen niet afgewacht. De fantasie, die sterker werkt in het gevaar en in het algemeen bij een overprikkeld zenuwgestel, ijlt vooruit en overdrijft de beteekenis der dingen. Zoo kan te vroeg en vaak geheel ten onrechte het gevoel ontstaan van grootere kracht yan den tegenstander.

Eene dergelijke gedachte kwam op bij generaal LA MARMORA in den oorlog van 1866 en kostte Italië den veldtocht tegen Oostenrijk. Bij Villafranca en Custoza werden de Italianen, die demonstratief optraden, door een daar niet verwachte Oostenrijksche macht aangegrepen. De generaal werd daardoor zeer zenuwachtig en rende heen en weer om zelf een paar divisies op te zoeken, die niet ver af waren. Op zijn rit ziet hij een deel van zijn linkervleugel vluchten en nu maakte de voorstelling, dat hij omtrokken was en van zijne verbindingen werd afgesneden, zich onweerstaanbaar van hem meester; hij waande alles verloren. Hij verliest den kop, barst in tranen uit en verlaat het slagveld. In werkelijkheid was de toestand lang zoo erg niet, doch werd verergerd door het ontbreken der leiding. Met een kalmen bevelhebber, zouden zich de zaken waarschijnlijk anders hebben toegedragen.

In het tweede geval dringt zich eene bepaalde voorstelling met zoo'n kracht op, dat iets anders niet meer kan worden opgenomen. De aandacht kan daar niet van afkomen en de reeds besproken beperking van het bewustzijn treedt in. Dit leidt tot oordeelloosheid, die buiten dit verband beschouwd zeer raadselachtig is.

(Wordt vervolgd.)

De Britsch-Indische troepen op het Europeesche oorlogstoneel.

Het Britsch-Indische leger, in totaal ongeveer 350 000 man sterk, vormt ongetwijfeld een van de belangrijkste machtsfactoren, waarover de Regeering van het Britsche rijk beschikt, en het is dus begrijpelijk, dat reeds kort na het uitbreken van den huidigen oorlog ook deelen van dat leger naar Europa werden overgevoerd om aan de „Expeditionary Force” van het Moederland te worden toegevoegd, ten einde de sterkte der Engelsche strijdkrachten in Frankrijk te verhoogen, alvorens de maatregelen tot uitbreiding van het Engelsche leger, door Lord KITCHENER voorgesteld, tot uitvoering zouden zijn gekomen.

De hulpcontingenten, welke van het Britsch-Indische leger naar Europa werden gezonden, zijn niet met zekerheid vast te stellen. Evenwel kan uit de rapporten van Maarschalk FRENCH worden afgeleid, dat zich in Frankrijk bevinden: 2 geheele divisies en een cavaleriekorps. Ook geven die rapporten ons enkele aanwijzingen omtrent de elementen, waaruit de gezonden contingenten bestaan.

Zoo vermeldt de Engelsche Opperbevelhebber in zijn rapport van 20 November '14, dat op 19 en 20 October de Lahoredivisie onder Generaal-majoor WATKIS in haar concentratiegebied achter het IIde Engelsche korps aankwam en van af 22 Oct. tot steun diende van genoemd korps, dat toen stond in de lijn, welke in algemeenen zin liep van den Oostrand van Givenchy, Oostwaarts van Neuve Chapelle, naar Fauquissart.

In een later rapport wordt medegedeeld, dat na de aankomst van de Meeruthdivisie bij het Hoofdkwartier, het Indische legerkorps de linie van het IIde korps overnam, welk laatstgenoemd korps daarop gedeeltelijk als reserve naar achteren werd verplaatst. „Twee en een „halve brigade Eng. infanterie” — meldt het rapport verder — „en een „groot gedeelte der artillerie van het IIe korps bleef achter om het „Indische korps te steunen bij het verdedigen der linie. Twee en een „half bataljon dezer brigades werden naar het als reserve dienstdoende „IIe korps teruggezonden, toen de Ferozeporebrigade, die de „cavalerie meer Noordwaarts had gesteund, bij het Indische legerkorps „aansloot.

„De Secunderabad-Cavaleriebrigade kwam op 1 en 2 „November in het concentratiegebied aan, ongeveer gelijk met de „Jodhpore-lanciers. Al deze cavalerie werd tijdelijk aan het „Indische korps toegevoegd.” Iets verder luidt het: „Op 31 October „werd het 8e Regiment Gurkha-rifles van de Bareilly-brigade

„uit zijne loopgraven verdreven en op 2 November had een hevige „aanval plaats op een gedeelte der linie ten W. van Neuve Chapelle, „waarbij de linie over eenigen afstand werd doorbroken en dientenge- „volge eenigszins teruggenomen. De toestand werd gelukkig niet ernstig, „wegens de uitnemende leiding van kolonel NORIE van het 2e Regiment „Gurkha-rifles.”

Uit den aard der zaak zullen velen zich bezwaarlijk een denkbeeld kunnen vormen van de troepen, welke in evenvermelde rapporten worden aangeduid.

Het is de bedoeling van dit opstel, den lezer, die belang mocht stellen in die troepen, waarvan het grootste gedeelte vèr van zijn geboorte- grond bloed en leven offert voor de zaak van het Moederland, een en ander betreffende die Britsch-Indische strijdkrachten mede te deelen.

Het Br. Ind. leger bestaat gedeeltelijk uit Europeesche, gedeeltelijk uit Inlandsche troepen. Eerstgenoemde behooren tot het leger van het Moederland. Behalve de Garde-troepen worden de bataljons Infanterie, de regimenten Cavalerie en de brigades Artillerie van het Britsche leger bij toerbeurt naar de koloniën gezonden. De Inlandsche troepen vormen te zamen „the Native Army”, dat, met uitzondering van de daarbij ingedeelde Europeesche officieren, uitsluitend gevormd wordt uit de verschillende rassen en stammen, welke Voor-Indië bewonen.

De Britsche troepen zijn geheel afgescheiden van de Inlandsche. Wel kunnen — zooals we straks zullen zien — Britsche bataljons met Inlandsche vereenigd worden tot eene brigade, maar overigens is van eene menging der landaarden, zooals in het Nederlandsch-Indische leger, geen sprake, zoodat een Britsch soldaat in geen enkelen graad bij de Inlandsche troepen dient en ook nimmer onder de bevelen van een Inlandsch gegradeerde kan staan.

De tegenwoordige indeeling van het leger is het werk van Lord KITCHENER en dagteekent van het jaar 1908.

Het leger bestaat thans uit 2 groote legers, n.l. het Noorder- en het Zuiderleger, en verder uit 3 zelfstandige grensbrigades, terwijl ook de bezetting van Aden tot het Br. Ind. leger behoort.

In beginsel bestaat elk der beide groote legers uit twee groepen, waarvan de eene bestemd is om in tijd van oorlog een Veldleger te vormen, dat, zoo noodig, ook buiten de landsgrenzen kan optreden, en de andere om alsdan de inwendige orde en rust te handhaven en de kolonie te verdedigen.

In vreedstijd is elk der beide legers over een 5 tal divisie-districten verdeeld. Elk dezer districten, uitgezonderd één, kan in geval van oorlog eene divisie, de gevechtseenheid voor het operatieve leger, samenstellen, zoodat dus in het geheel 9 divisies kunnen worden gevormd.

De op het oogenblik in Europa strijdende divisies behooren beide tot het Noorderleger. De Lahore of 3e divisie bestaat uit de Jullundar-brigade, de Sirhund-brigade, de Feroze-

pore-brigade en de Ambala-cavaleriebrigade. De Meeruth- of 7e divisie bestaat uit de Bareilly-brigade, de Garhwal-brigade en de Meeruth-cavaleriebrigade.

De in het rapport van Maarschalk FRENCH genoemde Secunderabad-cavaleriebrigade behoort tot de 9e of Secunderabad-divisie, welke bij het Zuiderleger is ingedeeld. Blijkbaar heeft men dus tot vorming van een Cavaleriekorps afdeelingen ruitery van verschillende divisies naar het oorlogstooneel gezonden.

Eene op voet van oorlog gebrachte divisie bestaat uit 3 Infanteriebrigades. Deze kunnen zijn gelijksoortig (homogeneous) of gemengd (mixed). Gelijksoortige brigades bestaan of alleen uit Britsche of uitsluitend uit Inlandsche bataljons.

Eene divisie, samengesteld uit gelijksoortige brigades, telt 1 Britsche en 2 Inlandsche Infanteriebrigades. Eene divisie, samengesteld uit gemengde brigades, bestaat uit 3 gemengde Infanteriebrigades.

Verder telt iedere divisie :

- 1 Inlandsch regiment Cavalerie,
- 1 „ bataljon Pioniers,
- 1 Britsche brigade Veldartillerie,
- 2 Britsche of Inlandsche batterijen Bergartillerie,
- 1 divisie-munitiecolonne,
- 2 Inlandsche veldcompagnieën Sappeurs en Mineurs,
- 2 Britsche Veldambulances,
- 3 Inlandsche „ „ „
- 1 Verplegingstrein.

Eene gelijksoortige Infanteriebrigade heeft 4 Britsche of 4 Inlandsche bataljons; eene gemengde infanteriebrigade 1 Britsch bataljon en 3 Inlandsche bataljons 1).

Eene Cavaleriebrigade bestaat uit :

- den Staf,
- 1 Britsch regiment,
- 2 Inlandsche regimenten,
- 1 batterij Rijdende Artillerie (Britsch),
- 1 Cavaleriebrigade-munitiecolonne,
- 1 afdeeling Sappeurs en Mineurs (Inlanders),
- 1 sectie Britsche Cavalerie-veldambulance,
- 1/2 Inlandsche „ „ „
- 1 Verplegingstrein.

Eene Cavaleriedivisie kan bestaan uit 2, 3 of 4 brigades.

Aan Artillerie, welke niet bij de divisies is ingedeeld, telt het leger nog :

- 1 houwitsierbrigade van 3 batterijen, en
- 2 brigades à 3 batterijen Zware Artillerie.

In totaal waren vóór het uitbreken van den oorlog in Indië aanwezig:

1) Zie voor het aantal combattanten eener divisie de bijlagen I en II.

aan Britsche troepen 52 bataljons Infanterie,
 9 regimenten Cavalerie,
 45 batterijen Veldartillerie,
 (waaronder de bovengenoemde 3 houwitserbatterijen),
 11 batterijen Rijdende Artillerie,
 8 batterijen Bergartillerie,
 27 compagnieën Vestingartillerie,
 en 1 compagnie Pioniers;
 aan Inlandsche troepen 139 bataljons Infanterie,
 39 regimenten Cavalerie,
 12 batterijen Bergartillerie,
 1 compagnie Vestingartillerie,
 en 38 compagnieën Technische troepen.

De gezamenlijke sterkte bedroeg toen aan Br. troepen ruim 75.000 man, aan Inl. troepen ongeveer 160.000 man, totaal dus rond 235.000 man.

Bovendien kan in geval van oorlog nog over de volgende, buiten het eigenlijke leger staande troepen worden beschikt:

Vrijwilligerskorpsen (Britten) \pm 36.000 man.

Reservisten (Inlanders). . . \pm 36.000 „

Imperial Service troops (Inl) \pm 20.000 „

Military Police. \pm 20.000 „

Grensmilitie \pm 6.000 „

Van deze troepen hebben alleen de Reservisten en de Imperial Service troops militaire waarde.

Reservisten zijn ontslagen Inlandsche militairen, aan wie men eene kleine jaarlijksche toelage toekent onder de verplichting, om in geval van nood onder de wapenen te komen.

Imperial Service troops zijn korpsen, welke door Inlandsche vorsten uit eigen middelen worden onderhouden. Eenige Europeesche officieren zijn aangewezen om de vorsten als adviseurs bij te staan, terwijl Inlandsche officieren en onderoffieren van het leger als instructeurs optreden. De korpsen zijn volgens eenzelfde stelsel georganiseerd en uitgerust. De in het rapport van Maarschalk FRENCH genoemde Jodhpore-lanciers behooren tot deze soort troepen.

Aangezien de Britsche troepen van het Indische leger vrijwel op gelijke wijze zijn georganiseerd als die in het Moederland, waartoe zij ook feitelijk behooren, en de organisatie van het Engelsche leger als bekend mag worden verondersteld, zullen wij met enkele korte aantekeningen volstaan.

De gemiddelde verblijftijd in de koloniën is 7 à 10 jaar.

De officieren van de Britsche troepen volgen de promotie van het officierskorps van het moederland.

De minderen zijn allen ouder dan 20 jaar, dienen vrijwillig, en worden niet dan nadat zij geheel geoefend zijn naar Indië gezonden.

De Britsche soldaat ontvangt in Indië hooge soldij, wordt goed gevoed en uitstekend gehuisvest. Alles wordt gedaan om hem het leven

aangenaam te maken. Waar enkele garnizoenen in ongezonde streken gevestigd zijn, worden de troepen dikwijls afgelost.

De veldkleeding is van khaki; zij is voor alle wapens dezelfde, zoodat bijv. de cavalerist zich slechts door zijne sporen van den infanterist onderscheidt. Zij bestaat uit een helmhoed, een wijd buis, een korte broek, beenwindsels en rijgschoenen. Blinkende deelen zijn weggelaten.

De infanterist is bewapend met het Lee-Enfield geweer, kaliber 7.7 m.M. Aan munitie draagt hij 120 patronen in 2 tassen (een rechter- en een linkertasch) bij zich.

De cavalerist is bewapend met sabel en karabijn met dolkbajonet. Het kaliber van de karabijn is gelijk aan dat van het geweer. De tashvoorraad bij den man bedraagt 100 patronen.

De Veldartillerie heeft moderne vuurmonden, kaliber 8,4 c.M., in de gevechtsbatterij een voorraad van 176 schoten per vuurmond. Van de Rijdende Artillerie heeft de vuurmond een kaliber van 7.62 c.M. Het kaliber der veldhouwitsers is 11.4 c.M., dat van de Zware Artillerie 12,8 c.M. De manschappen der Artillerie zijn met een karabijn bewapend.

Hiermede zullen wij volstaan om thans eenige beschouwingen te wijden aan „the Native Army”.

Met uitzondering van de Britsche officieren, welke bij ieder korps zijn ingedeeld, bestaat het Inlandsche leger geheel uit Inlandsche vrijwilligers.

Bedoelde Britsche officieren vormen een apart korps, vroeger „Indian Staffcorps” geheeten, welke naam sedert 1 Januari 1903 officieel vervallen is, maar nog voortdurend wordt gebezigd. Zij zijn afkomstig van het Koninklijk College te Sandhurst of uit het Britsche leger, vanwaar zij in hunnen rang naar het Indische leger kunnen overgaan, na aan bepaalde eischen te hebben voldaan. Deze eischen zijn: 1°. minstens 1 jaar in Indië gediend hebben; 2°. minstens 25 jaar oud zijn; 3°. het brevet voor Oostersche talen bezitten (brevet laagste graad). De officier kan daarna in het Inlandsche leger blijven dienen, indien hij na 3 jaren het brevet van „oerdoe” (hoogsten graad) heeft verkregen en aan het vereischte beroeps-examen heeft voldaan. Uitstel van dit examen wordt niet toegestaan, behalve bij ziekte of verblijf te velde.

Van af hunne definitive toelating tot het Inlandsche leger kunnen de officieren niet meer in het Britsche leger terugkeeren dan als generaal. Zij genieten boven hunne collega's van het Britsche leger vele voordeelen. In de eerste plaats worden zij na een zeker aantal dienstjaren tot een hooger rang bevorderd. Als dienstjaren worden die, bij het Britsche leger of op de militaire scholen doorgebracht, medegerekend. Na 12 dienstjaren, of 9 jaren dienst in zijnen rang wordt de luitenant tot kapitein bevorderd, na 20 dienstjaren of 9 jaren dienst als kapitein wordt men majoor, na 26 dienstjaren of 7 jaren dienst als majoor, luitenant-kolonel, na 30 dienstjaren wordt de overste tot kolonel bevorderd. Alle officieren bij het Inl. leger kunnen dus den kolonelsrang bereiken. Het gevolg daarvan is, dat er veel te veel officieren van

hoogen rang zijn. Daarom is bepaald, dat een kolonel niet langer dan 5 jaren achtereen een korps mag commandeeren. Voor den rang van generaal komen de kolonels met de kolonels van het Britsche leger op eene gemeenschappelijke ranglijst. Aangezien de Indische kolonels in den regel nog jong zijn, bereiken velen den generaalsrang.

In totaal telt het „Indian Staffcorps” ruim 2500 officieren.

In de tweede plaats ontvangen de Europeesche officieren bij het Inlandsche leger hoogere tractementen dan hunne collega's van het Britsche leger en van de Britsche troepen in Indië, terwijl ook de pensioenen hooger zijn. Ieder officier van het „Indian Staffcorps” heeft na 20 dienstjaren recht op pensioen. De pensioenen worden berekend naar het aantal dienstjaren, onafhankelijk van den rang. Na 4 jaren dienst in de tropen heeft een officier recht op 1 jaar verlof naar Europa met behoud van vol tractement.

Behalve Britsche officieren zijn bij alle Inlandsche korpsen ook Inlandsche officieren ingedeeld. Deze komen bijna allen uit de gelederen voort, doch kunnen het niet verder brengen dan den rang van kapitein. Hunne bevordering geschiedt volgens ancienniteit Gewoonlijk worden zij niet dan na een vijftiental jaren dienst als mindere tot officier benoemd.

In 1900 is een cadettenkorps opgericht, waarbij zoons van Inlandsche vorsten tot officier kunnen worden opgeleid.

De Inlandsche officieren worden door den Onder-koning benoemd op voordracht van den Legercommandant Er bestaat tusschen hen en de Europeesche officieren hoegenaamd geene gelijkheid; laatstgenoemden staan altijd boven de Inlandsche officieren, van welken rang ook.

Men heeft onder de Inl. officieren de volgende rangen:

Subadar-major (oudste kapitein van het korps),

Woordie-major (oudste ritmeester bij een Inl. Regt. Cavalerie),

Subadar = kapitein,

Risaldar = ritmeester,

Jemadar = luitenant.

Zij dragen dezelfde kleeding en dezelfde rangdistinctieven als de Europeesche officieren, doch als hoofddekseel een turban met gouden franje.

De Inl. officieren staan, wat den inwendigen dienst bij het korps betreft, onder de bevelen van den subadar- of woordie-major. Zij wonen in de kantonnementen te midden der troepen. Over 't algemeen zijn zij weinig ontwikkeld; enkelen weten zich zelfs niet te doen gehoorzamen, zoodat zij weinig met een zelfstandig commando worden belast. Ondertusschen zijn er velen onder hen met eene rijke krijgservaring en genieten daardoor een zeker aanzien.

De Inlandsche troepen worden voor 't grootste gedeelte gerecrueteerd uit de verschillende stammen van Voor-Indië, doch enkele bataljons zijn gevormd uit stammen van aangrenzende rijkjes (Afghanistan, Beloedjistan).

De werving geschiedt geheel vrijwillig. Alleen mannen tusschen 17 en 24 jarigen leeftijd kunnen worden aangenomen. De duur van het eerste engagement is 3 jaar; daarna kan de man door het sluiten van reëngagements blijven doordienen, totdat hij 21 jaren dienst heeft, waarna hij gepensionneerd wordt. Bij engagements en reëngagements worden geen premies uitbetaald, doch na 3 jaar dienst ontvangt de man, als hij blijft doordienen, reeds verhoogde soldij, welke na 6 en na 10 dienstjaren weder wordt verhoogd. Men is zeer vrijgevig met verloven, hetgeen op het dienstnemen van grooten invloed is. In den tijd van 15 Maart tot 15 October is ongeveer 30% der troepen met verlof. De verlofgangers hebben vrije overtocht van en naar huis.

Sinds de vroegste tijden, toen uit de bewakingsmanschappen der handelsnederzettingen compagnieën en bataljons en later groote legers zich ontwikkelden, hebben vele en ingrijpende veranderingen op het gebied der werving en indeeling plaats gehad. Dienden vóór 1857 menschen van verschillende rassen, stammen en godsdiensten naast elkaar in dezelfde onderdeelen van het leger, sinds genoemd jaar, het jaar van den grooten opstand, werd het leger op geheel nieuwe grondslagen georganiseerd. Van toen af werden slechts eenheden samengesteld uit militairen, die of tot eenzelfde ras, of tot eenzelfde stam, of tot denzelfden godsdienst behooren. Daardoor werden onderlinge naijver en militaire deugden der verschillende elementen meer ontwikkeld.

Het vereischt eene heele studie om op de hoogte te komen van de indeeling naar godsdienst, stam of ras van het Indische leger, vooral omdat de daarbij aangenomen beginselen niet altijd logisch werden doorgevoerd. De aanduiding van een element geldt nu eens den naam van het ras, dan weer dien van het land, soms dien van den godsdienst. Zoo is bijv. een Pundjabi een man uit den Pundjab, maar een Sikh kan een Mohammedaan of zelfs Dogra zijn. Een Dogra is een man uit Dograland, doch vaak wordt onder dien naam ook verstaan een Hindoe van de Pundjabhellingen van den Himalaja. Mahratten en Pathans zijn daarentegen weer ras-onderscheidingen.

Groote politieke en organisatorische moeilijkheden moesten bij de samenstelling van een leger, dat uit zoovele verschillende elementen wordt gerecruteerd, worden opgelost en de wijze, waarop de Engelschen daarin zijn geslaagd, dwingt in hooge mate bewondering af. Ieder element eischt verschillende wijzen van kleeding, huisvesting, voeding, bewapening en uitrusting; taal, zeden en gebruiken zijn zeer verschillend; maar ook in gevechtswaarde is het eene element lang niet gelijk aan het andere. Er zijn elementen, waarop de Britsche officieren niet volkomen zouden vertrouwen, indien zij tegen een Europeeschen vijand ten strijde gebracht werden, maar er zijn er ook, die in krijgsmansdeugden voor de beste Europeesche troepen niet behoeven onder te doen.

Wij zullen in dit opstel niet alle elementen in beschouwing nemen, doch slechts die troepen, waarvan met zekerheid bekend is, dat zij zich

thans op het oorlogstooneel in Europa bevinden, n.l. Sikhs, Gurkha's, Garhwalis, Pundjabis en Dogra's.

Sikhs.

De naam „Sikh” duidt geen ras of stam aan, maar eene godsdienstige secte der Hindoesche stammen van den Pundjab. Door de Mongolen vervolgd, vielen de Sikhs in 1845 in Indië en werden na een hardnekkigen strijd van 4 jaren onderworpen. Sinds dien tijd namen zij geheel vrijwillig dienst bij het leger en toonden zich al dadelijk gedurende den grooten Sepoy-opstand in 1857 als een der beste Inlandsche elementen.

Tegenwoordig telt het leger 10 volledige Sikh-bataljons; bovendien heeft een groot aantal bataljons twee of meer Sikh-compagnieën, terwijl ook de cavalerie verscheidene eskadrons van dit element bevat.

De Sikh is groot van gestalte, goed gebouwd en gespierd. Het lange hoofdhaar wordt in eene wrong onder den hoofddoek gedragen, de gekrulde knevel plat tegen het gelaat. Hij heeft een zeer krijgshaftig voorkomen. Als soldaat toont hij groote kalmte, koelbloedigheid en vastberaden moed. In moeilijke omstandigheden verliest hij niet spoedig het hoofd. Door zijnen godsdienst en zijne maatschappelijke gebruiken is hij gewend aan matigheid en strenge leefregels, waardoor hij meer dan eenig volk zich weet te harden tegen ontberingen. Zijn land, de Pundjab, is eene streek van klimaat-uitersten; het kan daar in December en Januari snerpnd koud, daarentegen in de zomermaanden gloeiend heet zijn. Hij is daarom van nature tegen klimaatsinvloeden bestand, zoodat geen vrees behoeft te bestaan voor een groot aantal zieken onder hen tengevolge van het West-Europeesche klimaat.

Blijkens de verlieslijsten bevindt zich o. m. het 35ste Sikh-bataljon in Frankrijk. Dit bataljon heeft als garnizoenskleeding een lang rood buis met gele kraag, gele opslagen op de mouwen en gele biezen, een wijde donkerblauwe pantalon, witte putties en een gekleurde turban. De veldkleeding is echter van khaki en gelijkt veel op die der Britsche troepen. Ook de turban is dan van dezelfde kleur als de khakikleeding. De wapening van den Sikh-infanterist bestaat uit hetzelfde geweer als dat der Br. infanterie. De bajonet wordt in eene scheede aan den koppel met patroontasschen gedragen.

Gurkha's.

De Gurkha verschilt in vele opzichten aanmerkelijk van den gewonen soldaat van het Inlandsche leger. De naam Gurkha wordt tegenwoordig toegepast op het meerendeel der bewoners van het koninkrijk Nepal, gelegen op de Zuidhelling van den Himalaja, doch in zuiver ethnographischen zin zijn Gurkha's de bewoners van het vroegere koninkrijkje Gurkha, een betrekkelijk klein deel van Nepal.

Aanvankelijk werden alleen Gurkha's van Mongoolsche stammen, het midden van Nepal bewonende, in het leger opgenomen, maar toen

meer behoefte aan manschappen uit Nepal ontstond, recruteerde men ook uit stammen van Oost-Nepal, die eveneens van Mongoolschen oorsprong zijn. De Nepaleezen van Arisch ras worden ingeschreven onder den naam van „Khas Gurkha's”.

Er zijn thans in 't geheel 10 regimenten à 2 bataljons Gurkha's, waarvan 2 bataljons gevormd zijn uit Khas Gurkha's (het 9e Regt). Volgens berichten zouden 7 bataljons van dit element in Frankrijk zijn, welk getal ons wel wat hoog voorkomt.

Naar het uiterlijk gelijken Gurkha's op Japanners. Zij zijn klein van gestalte, doch gespierd. De Khas Gurkha's naderen in lengte meer den gemiddelden Europeaan. Het hoofdhaar wordt kort gedragen. Onderling bestaat tusschen hen goede kameraadschap, terwijl zij den omgang met den Britschen soldaat verkiezen boven dien met den krijgsman van een ander Inlandsch ras.

Gurkha's zijn buitengewoon goede soldaten en worden door de Engelschen op één lijn gesteld met de beste Europeesche troepen. Zij zijn zeer koelbloedig en zeer dapper in 't gevecht; hebben een groot uithoudingsvermogen, een scherp oog en oor, en orienteeren zich gemakkelijk. Het zijn echte hooglanders, gewend aan de frissche lucht van den Oostelijken Himalaja en van het plateau van Nepal. Zij zijn buitengewoon gehard, bijna tegen elk klimaat bestand en even geschikt om lange marschen uit te voeren in den winter van Midden-Europa als om de vermoeienissen te dragen in de zomermaanden van Frankrijk.

De Gurkha's dragen groene kleeding, bestaande uit eene ronde pet zonder klep, met een stormband om de kin bevestigd en gewoonlijk schuin op het hoofd gedragen, een korte jas, pantalon en donkerblauwe putties. Te velde wordt de pet ook wel vervangen door een slappen vilten hoed. De bewapening bestaat behalve uit het geweer en de bajonet, die aan de linkerzijde, en uit de „koekri”, die aan de rechterzijde van den koppel wordt gedragen. De koekri („cooker” zeggen de Engelsche soldaten) is het nationale wapen van den Gurkha. Het is een zwaar, gekromd mes. Volgens de onder het volk bestaande wet mag de koekri, eenmaal uit de scheede, niet meer opgestoken worden, voordat er bloed mede gevloeid heeft. Bij een handgemeen is het, in handen van den Gurkha, een verschrikkelijk wapen. In de scheede worden bovendien nog 2 kleinere messen medegevoerd.

Garhwali's.

De naam Garhwali is die van de bewoners van het landschap Garhwal, op de heuvelen ten Westen van Nepal. Tot voor kort werden de voor het leger aangeworven Garhwali's ingedeeld bij de Gurkha-bataljons, waarbij zij volstrekt geen slecht figuur maakten. Tegenwoordig worden zij in afzonderlijke bataljons ingedeeld. Er zijn thans 2 bataljons Garhwali's, vormende het 39ste Garhwalis, dat thans in Frankrijk is. Deze beide bataljons zijn geheel gekleed en bewapend als de Gurkhabataljons

en het is vermoedelijk hieraan te wijten, dat het in Europa aanwezige aantal Gurkha's zoo groot wordt opgegeven.

Ofschoon Garhwali's niet zulke geboren krijgslieden zijn als de Gurkha's, zijn zij toch een dapper bergvolk, dat gehoorzame soldaten van uitstekend gehalte levert. Zij zijn evenals de Gurkha's klein van gestalte, maar niet zoo gespierd en stevig gebouwd als deze soldaten.

Mohammedaansche Pundjabi's.

Verschillende Hindoestammen uit den Pundjab hebben den Mohammedaanschen godsdienst aangenomen. Die, welke soldaten voor het leger leveren, behooren voor het meerendeel tot de Rajputs of Jats. Enkele van deze laatstgenoemde stammen dienen bijna uitsluitend bij het wapen der cavalerie. De Engelsche officieren stellen de Mohammedaansche Pundjabi's als soldaten zeer op prijs. Naar het uiterlijk gelijken zij veel op Sikhs, ook wat de kleeding betreft. Hunne gevechtswaarde is echter niet zoo groot, want zij bezitten de groote fout, door tegenspoed spoedig gedemoraliseerd te worden. Zoolang alles goed gaat, zijn zij dapper en ondernemend.

Velen van hen dienen bij de batterijen Bergartillerie.

Dogra's.

Deze hebben evenzeer onder de soldaten van den Pundjab een goeden naam, vooral als cavaleristen. Zij bewonen de talrijke heuvelen en dalen tusschen den Pundjab en Kashmir. De koude van den winter in den Pundjab en het bergklimaat hebben hen tot geharde, aan ontbering en vermoeienis gewende menschen gemaakt. Zij zijn van middelmatige grootte, kleiner dan de Sikh en minder gespierd dan de Gurkha.

Er bestaan in 't geheel 3 Dograbataljons, terwijl talrijke Dograeskadrans en compagnieën over het geheele leger verspreid zijn.

Dogra's zijn niet buitengewoon dapper, maar over het algemeen zijn zij goed gedisciplineerd, zoodat aanvoerders, die met hen weten om te gaan, in het gevecht volkomen op hen kunnen vertrouwen. In het garnizoen zijn het model-soldaten; zij zijn er trotsch op er steeds netjes uit te zien.

Hunne kleeding en uitrusting is in hoofdzaak gelijk aan die der Sikhs.

De in het rapport van FRENCH genoemde Jodhpore-lanciers behooren, zooals reeds werd opgemerkt, tot de Imperial Service troops. Het zijn 2 regimenten, die door den vorst van Jodhpore worden onderhouden. De soldaten zijn Rajputs. In den regel staan de korpsen onder de bevelen van den vorst zelf, of wel onder die van personen van vorstelijken bloede. In hoofdzaak komt de kleeding der Imperial Service troops overeen met die van het leger, maar zij is rijker en sierlijker. Vooral de officieren hebben een schitterend en schilderachtig voorkomen. Te velde is de uniform van khaki en komen kleeding en uitrusting overeen met die van het leger. De lans is van bamboe met een stalen

punt; onder de punt is een klein vlagje. Zij wordt in een koker, welke aan den stijgbeugel bevestigd is, gedragen.

In geoefendheid doen de Imperial Service troops niet onder voor de troepen van het leger.

In het bovenstaande hebben wij getracht, een denkbeeld te geven van de gevechtswaarde der Br. Indische troepen op het Europeesche oorlogstooneel. Uit de beschrijving van de eigenschappen der verschillende Inlandsche elementen zou de indruk gevestigd kunnen zijn, dat het al goud is wat er blinkt in het Indische leger. Dit ware verkeerd, want vergeten wij niet, dat er nog tal van rassen en stammen in Indië zijn, die ook soldaten leveren, maar van veel minder gehalte dan de bovengenoemde elementen. De door ons beschrevene zijn verreweg de besten. Bovendien valt er niet aan te twijfelen of de Engelschen zullen wel zoo verstandig geweest zijn, om geen elementen naar Europa te zenden, waarop zij niet in alle opzichten meenden te kunnen vertrouwen.

Meermalen wordt de vraag gedaan, hoe de Indische troepen zich in den strijd tegenover de goed geoefende en goed aangevoerde Duitsche troepen houden. Maarschalk FRENCH geeft in een zijner rapporten zijn oordeel als volgt weer:

„Sinds de aankomst in dit land en de bezetting der gevechtswaarde heb ik een zeer gunstigen indruk gekregen van het initiatief en de kracht, door de Indische troepen ontwikkeld. Enkele listen, die zij gebruiken om den vijand te verschalken, zijn met de beste resultaten bekroond en hebben ongetwijfeld sterkere afdeelingen in bedwang gehouden.

„Het korps Inlandsche sappeurs en mineurs wordt sinds lang om zijne behendigheid geroemd. Zonder in bijzonderheden af te dalen, kan ik toch bevestigen, dat het in dezen veldtocht zijn naam in eere heeft gehouden.

„De commandant van het Indische legerkorps 1) beschrijft het gedrag en de houding van deze troepen in eene hun vreemde en nieuwe omgeving als zeer bevredigend en uit eigen waarneming kan ik dat bevestigen.”

Dit oordeel luidt dus gunstig. Gedrag en houding zijn „zeer bevredigend.” Meer had men ook niet mogen verwachten. Men verlieze toch niet uit het oog, dat de boven gegeven beschrijving der eigenschappen van de Inlandsche elementen gegrond is op de ondervinding, welke men omtrent hen heeft opgedaan in den strijd tegen Inlandsche vijanden, zij het dan ook dat deze vaak zeer goed bewapend waren en hardnekkigen tegenstand boden. Maar een strijd in het eigen land tegenover niet georganiseerde en ongeoefende vijanden is nog geheel iets anders dan het voeren van den oorlog in eene geheel vreemde omge-

1) De commandant is Generaal SIR JAMES WILLCOCKS.

ving tegen een leger, dat uitstekend georganiseerd en deugdelijk geoefend is, goed wordt aangevoerd en over de meest moderne technische middelen beschikt.

Intusschen twijfelen wij er niet aan, of ook de Duitschers zullen erkennen, dat het Britsch-Indische legerkorps onder hunne tegenstanders eene cervolle plaats inneemt.

J. VAN DER WEIJDEN

Majoor v/d Generalen staf N. I. L.

BIJLAGE I.

A Division with Homogeneous Brigades.

DETAIL.	Fighting men								
	British				Indian.				
	Officers.	Warrant officers.	Assistant surgeons.	Non commissioned officers and men.	Total.	Officers.	Subassistant surgeons.	Non commissioned officers and men.	Total.
Headquarters	19	4	—	14	37	—	—	26	26
1 British Infantry brigade .	121	4	4	3263	3392	—	—	6	6
2 Indian Infantry brigades .	114	—	—	14	128	136	8	5892	6036
1 Indian Cavalry regiment.	13	—	—	—	13	17	1	483	501
1 battalion pioneers	13	—	—	—	13	17	1	735	753
Headquarters R. F. Art. brigade	2	1	—	10	13	—	—	—	—
3 batteries R. F. Artillery .	15	—	3	510	528	—	—	39	39
2 batteries Mountain Artillery 1)	10	—	2	224	236	—	—	354	354
1 divisional ammunition column	5	—	—	68	73	2	1	236	239
Headquarters divisional engineers	4	—	—	1	5	—	—	—	—
2 comp. sappers ad miners.	8	—	—	4	12	6	2	378	386
2 British field ambulances .	8	—	16	26	50	—	—	4	4
3 Indian field ambulances .	12	—	—	3	15	—	24	42	66
1 divisional Supply column.						not yet fixed			
Total	344	9	25	4137	4515	178	37	8195	8410
Total if with Indian mountain batteries	344	9	23	3913	4289	184	39	8413	8636

These are British mountain batteries.

BIJLAGE II.

A Division with Mixed Brigades.

DETAIL.	Fighting men								
	British					Indian.			
	Officers.	Warrant officers.	Assistant surgeons.	Non commissioned officers and men.	Total.	Officers	Subassistant surgeons.	Non commissioned officers and men.	Total.
Headquarters	19	4	—	14	37	—	—	26	26
3 mixed Infantry brigades .	219	3	3	2436	2688	153	9	6633	6795
1 Indian Cavalry regiment.	13	—	—	—	13	17	1	483	501
1 battalion pioneers	13	—	—	—	13	17	1	735	753
Headquarters R. F. Art. brigade	2	1	—	10	13	—	—	—	—
3 batteries R. F. Artillery .	15	—	3	510	528	—	—	39	39
2 batteries (British) mountain Artillery	10	—	2	224	236	—	—	354	354
1 divisional ammunition column	5	—	—	68	73	2	1	236	239
Headquarters divisional engineers	4	—	—	1	5	—	—	—	—
2 comp. sappers and miners.	8	—	—	4	12	6	2	378	386
2 British fieldambulances . .	8	—	16	26	50	—	—	4	4
3 Indian fieldambulances . .	12	—	—	3	15	—	24	42	66
1 divisional Supply column.					not fixed				
Total	328	8	24	3323	3683	195	38	8930	9163
Total if with Indian mountain batteries	328	8	22	3099	3457	201	40	9148	9389

Gebruik van den Mitrailleur M. '08 (Schwartzlose) in stellingen.

In het hedendaagsche gevecht is gebleken, dat in hoofdzaak het direct gerichte vuur van de infanterie en de mitrailleurs op zeer korte afstanden het overschrijden van een deugdelijk aangelegde en voldoende breede ijzerdraadversperring onmogelijk maakt.

In verband met vorenstaande, is het gewenscht, dat tijdig een groot aantal mitrailleurs aanwezig is op de plaatsen waar de stormaanval des vijands geschiedt.

Het aantal beschikbare mitrailleurs is ten onzent niet immer voldoende om over de geheele stelling het infanterievuur te kunnen versterken. Ten einde mitsdien op kritieke oogenblikken over de onmisbare mitrailleurs te kunnen beschikken is het gewenscht:

1e. dat de mitrailleurs het vuur zoo laat mogelijk openen, daar zij anders door hun rookpluim hun opstelling aan de vijandelijke artillerie kenbaar maken en zij vroegtijdig buiten gevecht zullen worden gesteld;

2e. dat de mitrailleurs in afwachtingsstellingen worden opgesteld in de nabijheid van de plaats waar zij gebezigd zullen worden. (Zie schets.)

In verband met het beschikbare aantal mitrailleurs verdient het aanbeveling om op de vermoedelijk gewenschte opstellingsplaatsen een groote hoeveelheid mitrailleur-munitie gedekt te doen opleggen, daar op kritieke oogenblikken een snelle verplaatsing van mitrailleurs in de toch reeds overvulde en nauwe loopgraven nog wél mogelijk is, doch het vervoer van de groote hoeveelheid munitie met bezwaren gepaard zal gaan.

De reserve-bediensingsmanschappen moeten eveneens op de verschillende vermoedelijke opstellingsplaatsen in schervrije dekkingen worden ondergebracht;

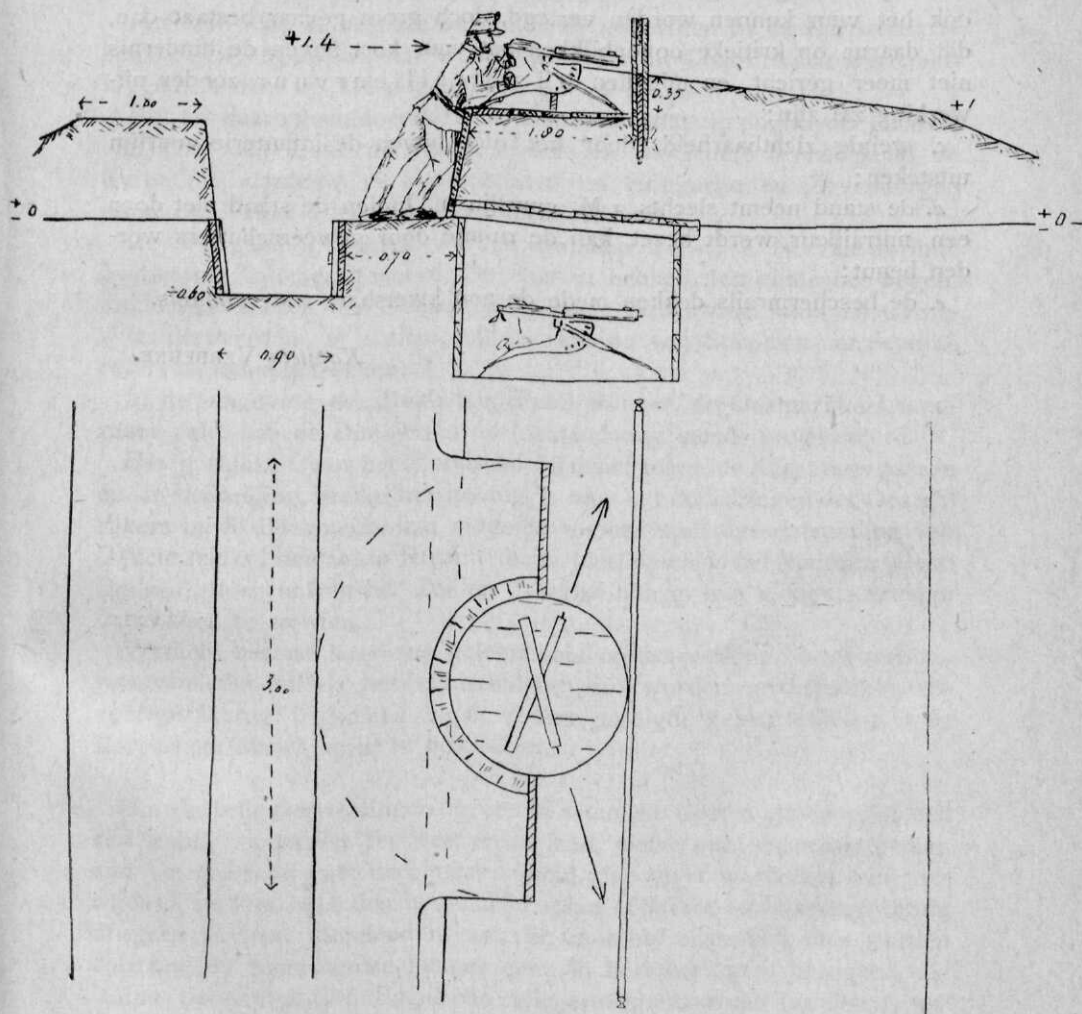
3e. dat meestal een mitrailleurstand worde gebezigd met ruim schootsveld.

Het wil ondergeteekende toeschijnen, dat de modellen, welke voorkomen in het Pioniervoorschrift voor de Infanterie (Ontwerp 1915), zoomede het gelijksoortige in het Deutsche Feld-Pionierdienst aller Waffen (Entwurf 1911), niet steeds zullen voldoen aan de eischen in het bijzonder aan dekkingen voor onze — weinige — mitrailleurs te stellen; zij kunnen alleen gebezigd worden, indien frontaal vuur gewenscht is en er misschien zeer veel mitrailleurs in de stelling beschikbaar zijn.

Deze juist schietende machine heeft een vreeselijke uitwerking, indien zij nauwkeurig wordt bediend, het emplacement, in het bijzonder voor nachtelijk vuur, stevig van planken is vervaardigd en gelijktijdig de goede eigenschappen van het wapen worden benut.

Een dier eigenschappen is het „zeer gemakkelijk hanteeren”. Een mitrailleur is geen zwaar kanon, doch een gemakkelijk verplaatsbaar snelvuurgeweer. Derhalve moet het model van een Nederlandschen mitrailleurstand niet genomen worden naar dat van een stuk geschut, doch moet het schootsveld — vooral om te kunnen enfileeren — zoo groot mogelijk zijn.

Een desbetreffend model worde hierbij aangeboden.

Bij het bezigen van dit model worden de volgende voordeelen verkregen:

- a. een zeer groot schootsveld; dit is steeds een eerste eisch, doch in het bijzonder indien slechts weinig mitrailleurs beschikbaar zijn;
- b. het vuur dezer juist schietende machine kan deugdelijk worden

vastgelegd kort boven de hindernis en dit is mede een gebiedende eisch, daar meestal nachtelijke aanvallen zullen plaats hebben.

Bij mitrailleurs bestaat bijna geen natuurlijke spreiding zooals bij geweren; dit is voor nachtelijk vuur niet immer een voordeel, tenzij de richting zeer juist is.

Alleen het kort boven de hindernis vastgelegde vuur zal 's nachts gebezigd mogen worden.

In bijzonder gunstige momenten zal 's nachts bij voldoende belichting ook het vuur kunnen worden verlegd, doch groot gevaar bestaat dan, dat daarna op kritieke oogenblikken het vuur kort boven de hindernis niet meer gericht, en mitsdien bij mitrailleurvuur zonder uitwerking zal zijn;

c. weinig zichtbaarheid, door het niet boven de infanterie-vuurlijn uitsteken;

d. de stand neemt slechts 3 M. vuurlijn in. Indien de stand niet door een mitrailleur wordt bezet, kan de ruimte door geweerschutters worden benut;

e. de beschermrails dekken mede de zoo kwetsbare watermantels.

Kapitein VERBERNE.

De Groote Europeesche Krijg

van het jaar 1914—1915.

Het zou mij te ver voeren, thans de gevechten in de Karpathen te behandelen; trouwens een beslissing, zooals in Oost-Pruisen werd verkregen, is dáár op het oogenblik nog niet gevallen.

Het zij daarom voldoende te constateeren, dat de poging der Russen, om, door het front der Oostenrijkers en Duitschers heenbrekend, de Karpathen opnieuw te overschrijden en Hongarije en Zevenburgen binnen te vallen voor het oogenblik is mislukt.

De hevigste gevechten werden (midden Febr.) t. N. van de linie Nadworna Kolomea gevoerd. De Russen hebben, ten einde het oogenblikkelijke succes der Oostenrijkers in de Boekowina, waar zij Cernowitz heroverden, te stuiten, uit de richting van Stanislau aanzienlijke reserves samengetrokken.

In de omgeving der Dukla-pas (Feb.) wonnen de Oostenrijkers langzaam veld, aan de Dunajec is de toestand nog steeds onveranderd.

Het mislukken van het Russische offensief tegen de Karpathen-passen en de bedreiging, welke het gevolg is van het doordringen der Oostenrijkers in de Boekowina kan mogelijk tot een spoedige ontruiming van Galicië leiden, omdat de Russen thans niet alleen in het Noorden (Oost-Pruisen), doch ook in het Zuiden (Boekowina) op hun vleugels dreigen onttrokken te worden.

Wellicht bestaat later nog gelegenheid op het verloop der gevechten, waarvan hier alleen het eindresultaat kan worden medegedeeld, uitvoeriger terug te komen en de sedert gevolgde gebeurtenissen in de Karpathen (Maart-April) te bespreken.

Om de krijgsverrichtingen in het Westen en Oosten groepeeren zich een aantal operatiën ter zee en te land, welke van secundair belang zijn. In verband met de omstandigheid, dat zij of in slechts zeer verwijderd verband met den hoofdstrijd staan of daarop tot dusverre weinig of geen invloed uitoefenden, kan er voor het oogenblik mee worden volstaan, de voornaamste hunner even in herinnering te brengen.

Zoo de aanval der Engelsche vliegers op Cuxhafen (25 Dec.); uitwerking van geen beteekenis; de operatiën in den Kaukasus, die, nadat de Turksche opmarsch door hun nederlaag bij Sarykamysj (4 Jan.) werd gestuit, een zeer traag verloop hebben aangenomen en aan beide zijden zonder noemenswaardige resultaten bleven; de bommenaanslag der Duitsche marine-vliegtuigen op Yarmouth en andere kustplaatzen in Norfolk (19 Jan.); de mislukte aanval der Turken op het Suez-kanaal,

die met weinig beteekenende gevechten bij Kantara, Ismaïlia en Toesoem eindigden (3 Febr.) en last not least het zeegevecht bij Helgoland (23 Januari).

Deze slag heeft, ofschoon hij in den feitelijken toestand geen verandering bracht, nog al indruk gemaakt. Bij die ontmoeting werd de groote Duitsche kruiser Blücher door een Engelsch eskader in den grond geboord en twee andere kruisers geducht gehavend. Ook de Engelsche kruisers Lion en Tiger, die daaraan het meest werkzaam aandeel hadden genomen, werden beschadigd. Engeland heeft met dit succes opnieuw zijn meerderheid ter zee bewezen, een omstandigheid, die trouwens aan geen twijfel onderhevig is.

Het feit, dat in de eerste helft der maand Februari aller aandacht in beslag nam en in de daarop volgende maanden door daden zijn werkelijke beteekenis heeft doen kennen, is de welbekende Duitsche verklaring.

Hier zij volstaan haar naar den letter weder te geven, hare bedoeling blijkt daaruit voldoende. Intusschen had de stoute raid der Duitsche duikbooten naar de Iersche zee (30 Jan.) reeds bewezen, waartoe de Duitsche marine, zoo zij althans een voldoende aantal groote onderzeeërs bezit, in staat is (men noemt het aantal 120).

Op den 2den Febr. publiceerde de Reichsanzeiger de navolgende bekendmaking van den Chef van den Duitschen Marinestaf:

„Engeland is op het punt aanzienlijke strijdkrachten en een groote hoeveelheid oorlogsbehoeften naar Frankrijk te verschepen. Tegen dit transport zal met alle ten dienste staande middelen worden opgetreden. De vreedzame scheepvaart wordt nadrukkelijk gewaarschuwd de Fransche Noord- en Westkust niet te naderen, omdat haar bij verwarring met schepen, die voor oorlogsdoeleinden dienen, ernstig gevaar zou dreigen. Aan den handel naar de Noordzee wordt de route om Schotland aanbevolen.”

Deze verklaring werd den 4den Februari met de volgende bekendmaking aangevuld:

„1e. De wateren rondom Groot-Brittannië en Ierland met inbegrip van het geheele Engelsche kanaal worden hierbij tot oorlogsgebied verklaard. Van 18 Februari af zal ieder in dit gebied aangetroffen vijandelijk koopvaardijship worden vernietigd zonder dat het steeds mogelijk zal zijn, daarbij de gevaren, die bemanning en passagiers dreigen af te wenden.

2e. Ook onzijdige schepen loopen in het oorlogsgebied gevaar, daar met het oog op het door de Engelsche regeering op 31 Januari aanbevolen misbruik van onzijdige vlaggen en de toevalligheden van den zee-oorlog niet altijd kan worden vermeden, dat een aanval op een vijandelijk schip gericht, ook onzijdige schepen treft.

3e. De scheepvaart om de Noord langs de Shetlandsche eilanden in het Oostelijk gedeelte van de Noordzee en in een strook van ten minste 30 zeemijlen breedte langs de Nederlandsche kust is niet gevaarlijk.

In een uitvoerige memorie, daaraan toegevoegd, werd uiteengezet,

dat deze bepalingen de tegenmaatregelen van Duitschland waren naar aanleiding van de met het volkenrecht strijdige maatregelen van Engeland tot het beletten van den onzijdigen zeehandel met Duitschland.

Door de Duitsche verklaringen van 2 en van 4 Februari is midden in een tijdperk van eentonigheid en sleur, ontstaan door het trage verloop van den positie-oorlog in Noord-Frankrijk, een korte periode van spanning in het leven geroepen, waarin veel is gepraat en geschreven, verklaard en toegelicht, veel is bedreigd en geprotesteerd.

DE DARDANELLEN.

Op den 21sten en 22sten Februari kwamen tamelijk onverwacht de eerste berichten omtrent een beschieting der Dardanellen door de vereenigde Fransche en Engelsche Middellandsche-zee-eskaders.

Daarmede kwamen tevens weder tal van sluimerende politieke belangen op den voorgrond en werd de Oostersche kwestie, voor zoover zij betrekking heeft op de opening van de Dardanellen en de verdrijving der Turken van den Bosporus acuut.

Vele kunnen de gevolgen zijn van de poging, om deze zeeëngte door wapengeweld te openen en dit vooral nu aan de eene zijde Rusland voor den Bosporus- en aan den anderen kant zijn bondgenooten voor de zeestraat tusschen de zee van Marmora en de Middellandsche zee liggen.

Hoe lang is niet reeds de politiek van het Czarenrijk op de vrije doorvaart, ook van oorlogsschepen, door de Dardanellen gericht? De Porte heeft zich daartegen steeds verzet en kon daarbij op den steun van Engeland rekenen.

Thans heeft het den schijn, alsof Engeland den bondgenoot in dit streven tegemoet wil komen en dezen geven zal wat het in vroeger jaren den mededinger in de oude wereldzee misgunde.

Men zal echter moeten afwachten, hoe, wanneer de beer eenmaal werkelijk geschoten is, de huid zal worden verdeeld. Hier schuilen nog meer gevaren. De actie voor de Dardanellen roept wellicht andere strijders, wier belangen evenzeer bij deze kwestie zijn betrokken, te wapen. Italië, Griekenland, Bulgarije, noch Roemenië zullen kunnen dulden, dat de Dardanellen en de Bosporus in handen komen van één der Entente-mogendheden afzonderlijk, of van hen als monopoliseerende groep te zamen.

Wat zullen zij doen? Aanstonds wordt de buit mogelijk verdeeld, feitelijk is men er reeds mee bezig; wanneer zij er geen geld en bloed voor over hebben, zullen zij met ledige handen naar huis worden gestuurd. Toch kost het hun blijkbaar zware strijd de tot dusverre zorgvuldig bewaarde onzijdigheid prijs te geven.

Aan den anderen kant laten de bondgenooten geen middelen onbepoefd, om hen tot meevechten over te halen, want zij weten heel goed, dat het hun slechts met behulp van een sterk landingsleger mogelijk

zal zijn, de Dardanellen-forten, vooral die in de vernauwing (zie de schetsen) te bedwingen.

Indien Italië en Griekenland daartoe hun nog intact leger, hun groote handel(transport-)vloot beschikbaar stellen, ware het pleit wellicht spoedig beslist. Zonder landingsleger blijft het een moeilijk zelfs hachelijk avontuur, omdat de binnenste Dardanellen-forten en batterijen modern en krachtig bewapend zijn en een sterk Turksch leger gereed staat den toegang tot de aan de zijde der Marmorazee vrijwel weerlooze hoofdstad tot het uiterste te verdedigen.

Het huidige optreden tegen de Dardanellen herinnert onwillekeurig aan den Krimoorlog van 1853. Toen voeren de vloten van Engeland en Frankrijk ook gezamenlijk naar de Dardanellen en konden deze, daar de Sultan het afsluitingsverdrag ter wille van de bondgenooten verbrak, binnengaan. Toenmaals hadden Engeland en Frankrijk den oorlog aan NICOLAAS I verklaard, omdat Rusland op den Balkan wilde doordringen; thans gaan zij samen met NICOLAAS II, omdat men Rusland beletten wil alleen de baas op den Balkan te komen spelen. Doch in 1853 voeren zij de Dardanellen binnen, om Konstantinopel tegen Russen te beschermen en thans willen zij de Dardanellen forceeren, om de Russen, in schijn althans, te helpen.

Zal de bondgenootschappelijke trouw van Frankrijk en Engeland tegenover Rusland inderdaad zoover gaan, dat zij Konstantinopel aan CZAR NICOLAAS II zullen overleveren? Zal ten slotte Engeland weer niet alleen met den buit gaan strijken en zich daar een tweede Gibraltar scheppen? De poging der bondgenooten, om de Dardanellen te forceeren, was te verwachten. Frankrijk en Engeland meenen wellicht dien dienst aan Rusland verplicht te zijn; mogelijk was hij een der voorwaarden van het samengaan van Rusland met de beide West-Europesche mogendheden tegen Duitschland.

Een landing in grooten stijl aan den ingang der zeeëngte is niet mogelijk omdat daar geen gelegenheid is zich te ontwikkelen; voor een landing in de golf van Saros nabij de door de stelling van Boelair afgesloten landengte van Gallipoli is een sterk landingsleger noodzakelijk.

Zulk een leger zullen de bondgenooten onder de tegenwoordige omstandigheden slechts met groote moeite voor dit doel kunnen afstaan; zij hebben hun legers op het Hoofdoperatie-tooneel maar al te zeer noodig. Italië en Griekenland hebben nog geheel intacte legers. Aanzienlijke Turksche strijdkrachten staan op alle punten die bedreigd kunnen worden gereed en de linie van Boelair wist in 1912 aan een sterk en zegevierend Bulgaarsch leger met succes weerstand te bieden. Het aantal Turksche troepen op het Schiereiland Gallipoli wordt van bevoegde zijde geschat op 2 legers elk van zes divisien. Een dier legers staat onder bevel van den beroemden verdediger van Djanina, ESSAD PASJA.

In Thracië, Adrianopel en Konstantinopel schat men de sterkte der Turken op twee à drie divisies. Bij Smirna liggen 40.000 m.

Indien de bondgenootschappelijke vloot met de hulp van een landingsleger mocht beproeven, de Dardanellen te forceeren, zou het gevaar niet uitgesloten zijn, dat nog voordat zij den uitgang naar de zee van Marmora had gepasseerd, de muizenval achter haar werd dicht gesloten.

De Turksche gezant in Duitschland moet hebben verklaard: men kan over het lot der Dardanellen volkomen gerust zijn, de versterkingen zijn uitstekend en met het beste geschut bewapend.

Zij worden verdedigd door mannen, die weten, dat het thans gaat om het „to be or not to be” van het Turksche rijk en derhalve hun plicht tot het uiterste zullen nakomen.

Uit de hiernavolgende beschrijving van de versterkingen aan de Dardanellen zal blijken, welk een buitengewoon zware taak de bondgenoten hebben ondernomen en hoe gering hun kansen op een beslissend succes kunnen worden genoemd.

De straat der Dardanellen, die de zee van Marmora met de Egëische zee verbindt is ongeveer 60 KM. lang en gemiddeld 5 à 6 KM. breed. Op het smalste gedeelte tusschen Kilid Bahr en Chanak is de breedte slechts 1350 M. De straat ligt diep ingesneden tusschen het heuvelland van het Schiereiland Gallipoli en Klein-Azië en is voor oorlogsschepen van elken diepgang bevaarbaar (80 à 90 M. diep.) De versterkingen aan deze zeeëngte zijn in drie groepen verdeeld. De eerste en Zuidelijkste groep ligt aan de uiterste punt van het Schiereiland en Klein-Azië aan de uit de Grieksche mythologie bekende Hellespont.

De tweede en derde groep liggen aan de betrekkelijk nauwe straat tusschen Kaap Kepez en Kaap Nagara. De straat heeft onmiddellijk achter de Hellespont een zeer groote breedte, $7\frac{1}{2}$ KM.; overal staat een sterke stroom; 8,3 KM. in het uur. Aan den Zuidelijken ingang ligt op den Aziatischen oever Koem Kaleh, dat nóg meer vervallen is dan het aan de overzijde gelegen Sedhil Bahr. Men bericht, dat in batterijen nabij deze forten modern, verdragend geschut is opgesteld en de zeer verouderde steenen verdedigingstorens niet meer als versterkingen worden gebezigd. Deze forten aan den ingang zijn bij de eerste beschietingen, waarover dadelijk, in puin gelegd; de oorlogsschepen hebben marine-landingsdivisies aan wal gezet en waren, naar zij berichten, meester van de Hellespont; de bezetting hebben zij over de Mendere, de uit de Grieksche Ilias bekende Skamander, verdreven.

De batterij Oerkané ligt de nabijheid van Koem Kalé, de batterij Helles nabij Sedhil Bahr. Vaart men de Dardanellen in, dan ziet men eerst aan de linkerhand het 1500 M. t. O. van Sedhil Bahr gelegen fort Eski Hissarlik, vervolgens rechts de vervallen grafheuvel van Dardanus en nadert dan, zoodra men de batterijen aan Kaap Kepez is gepasseerd, de gevaarlijke vernauwing tusschen het fort van Chanak en het fort Kilid Bahr met de in de nabijheid daarvan verborgen batterijen. Het vaarwater is hier, nauwkeurig gemeten,

slechts 1350 M. breed. Men begrijpt wel, dat den bondgenooten hier het moeilijkste, zoo niet onoverkomelijke gedeelte van hun taak wacht. Elk schip toch, dat het waagt van Kaap Kepez doorstoomend, Kaap Nagara te ronden, staat bloot aan den aanval van zeven krachtige batterijen, de sterkste, welke de Turken bezitten. Dit gedeelte der Dardanellen is ook het dichtst met mijnen bestrooid en door torpedo-versperringen, waarvan er meerdere rijen achter elkander liggen, afgesloten. De eerstvolgende vijf mijlen, welke de Engelsche vloot, voorbij Kaap Kepez varende, heeft af te leggen, vormen dus een hoogst gevaarlijk vaarwater. Achter Kaap Nagara ligt een Turksche eskader, bestaande uit de Breslau, de Hamidjeh, de Medjidjeh en vier torpedo-jagers voor anker. Al die schepen zijn dag en nacht onder stoom; het eskader staat onder bevel van den Duitschen admiraal SOUCHON, die zijn vlag op de Breslau geheschen heeft.

Aan evengenoemde vernauwing liggen de oude Dardanellen-kasteelen, die reeds in het jaar 1470 door Sultan MOHAMMED II werden gebouwd; aan Europeeschen kant Kilid Bahr, of de Sleutel der zee; op het Aziatische strand het fort Chanak of Kaléh Sultanieh. Deze oude torens schilderachtig oprijzend tegen den achtergrond van terrasvormig opklimmende donkerbegroeide heuvelen, zijn met zware aarden werken omgeven, terwijl in de nabijheid, zooveel mogelijk aan zicht uit zee onttrokken, talrijke modern bewapende zware batterijen zijn aangelegd (zie ook schets 2).

Dicht bij het fort Kaléh Sultanieh ligt het stadje Chanak, dat er den tweeden naam aan gaf en beter bekend is onder den naam Dardanellen; het plaatsje telt 17.000 inw. en is reeds meermalen door het geschut der bondgenootschappelijke eskaders geteisterd.

Op de eerste vernauwing volgt een tweede bij Kaap Nagara; hier is de breedte 1450 M. Vooral dit punt is ons uit de geschiedenis der oudheid bekend. ALEXANDER DE GROOTE, koning van Macedonië, passeerde hier de straat op zijn veldtocht naar Perzië (334 v. C.); XERXES, koning van Perzië, ging haar over in omgekeerde richting (480 v. C.) en de Turken deden dit in 1357.

Het was op dit punt, dat de avontuurlijke dichter Lord BYRON de Dardanellen in het jaar 1810 overzwom.

Op de wederzijdsche oevers liggen de forten en batterijen van Bokali Kalessi en van Nagara Kalessi en tusschen beide hier-voorgenoemde vernauwingen enerzijds de forten en batterijen van Cham Kalessie en Dema Boernoë, anderzijds die van Kosse Kalé en Medjidjeh

Thans de krijgsvorrichtingen.

De eerste telegrammen van het bombardement, dateeren, zooals gezegd, van 21 en 22 Februari. De beschieting van de forten aan den ingang werd op den 20sten Febr. om 9 uur 30 min. op een afstand van 16.000 M. geopend, doch niet doorgezet.

Of men toen reeds een indruk van de groote moeilijkheden, die het

eskader wachtte, had opgedaan — de Turken berichtten dat eenige oorlogsschepen ernstige schade beliepen — laat ik in het midden. Opvallend is echter, dat de Engelsche pers, de Times aan het hoofd, er den nadruk op legde, dat het forceeren der zeeëngte met groote moeilijkheden zou gepaard gaan en zelfs de mogelijkheid, dat de onderneming zou mislukken, niet uitgesloten achtte.

Zeer verstandig, want, zooals uit het voorgaande en uit de schetsen blijkt, zijn de moeilijkheden niet gering.

Op den 25sten Febr. hervatting van het bombardement; geschiedde dit op den 21sten slechts door vier schepen, thans namen er tien aan deel en sloten er zich geleidelijk meerdere bij aan, zoodat de vloot ten slotte tot 22 pantserschepen met het zwaarste geschut aangroeide.

Het bombardement duurde drie kwartier en geschiedde uit ongeveer 150 zware kanonnen; meer dan 2000 schoten werden op de forten en batterijen Sed-ul-Bahr, Helles, Koem Kalessi en Oerkaneh afgegeven. Alle vier de versterkingen werden volgens het bericht der Engelsche admiraliteit vernield, onmiddellijk begonnen daarop de mijnvegers hun werk en zuiverden de Dardanellen over een afstand van ongeveer 6 K.M. Op den 26sten voeren de Albion, de Majestic en de Vengeance tot het einde van het schoongeveegde gedeelte en begonnen de batterijen bij Dardanus te beschieten. Des middags werden bij Koem Kalessi en Sed-ul-Bahr eenige marine-landings-divisies aan wal gezet en vastgesteld, dat de forten Helles, Sed-ul-Bahr en Orkaneh volslagen, Koem Kaleh gedeeltelijk vernield waren. De tegenpartij werd over de Mandere teruggedreven.

Het eerste succes was, wil men de bondgenooten gelooven, nog al bevredigend. Het groote Turksche Hoofdkwartier deelde den 27sten mede, dat door het bombardement, dat zeven uren had geduurd de buitenste forten op enkele plaatsen waren beschadigd.

De Engelsch-Fransche vloot, welke tegen de Dardanellen optreedt, bestaat uit de navolgende schepen:

Engeland: Queen Elisabeth (18 k. v. 15 duim en 12 van 6 duim). Inflexible (8 k. v. 15 d. en 16 van 6 d.). Agamemnon (4 k. v. 12 d. en 10 v. 9.2 d.). Swiftsure (4 k. v. 10 d. en 14 v. 7.5 d.). Triumpf (id. id.). Cornwallis (4 k. v. 12 d. en 12 v. 6 d.). Irresistible (id. id.). Vengeance (id. id.). Albion (id. id.). Ocean (id. id.). Canopus (id. id.) en Majestic (id. id.). Totaal 12 schepen.

Frankrijk: Suffren (4 k. v. 12 d. en 10 v. 6 d.). Gaulois (4 k. v. 12 d. en 10 v. 5.5 d.). Charlemagne (id. id.) en Bouvet (2 k. v. 12 d., 2 v. 10.8 d. en 8 v. 5.5 d.). Totaal 4 groote schepen.

De meeste schepen zijn tien en meer jaren oud; alleen de Queen Elisabeth is een schip, dat in 1914 van stapel liep.

Bij het vermogen der kanonnen is de leeftijd ook een belangrijke factor.

Daar de zwaarste stukken, die van 15 duim, een kaliber van 30 c.M. bezitten en alleen de zwaarst bewapende schepen zijn genoemd, kan men nagaan, welk een geweldig vuur op de forten, die z.g. den ingang

der Dardanellen beheerschen, is afgegeven. Geen wonder dat zij geheel in puin zijn geschoten.

De tweede groote aanval had plaats op 3 Maart en werd den 4^{den} voortgezet. Ditmaal kozen de bondgenooten de batterijen bij Dardanus t. Z. van Kaap Kepez, dus dicht voor de vernauwing tot hun doel, en werden zij door de Irresistible, de Albion, de Prince George en de Triumpf beschoten. De volgende dagen werd dit bombardement voortgezet. Volgens hunne berichten zijn de bondgenooten met de door hen verkregen resultaten tevreden. Uit Konstantinopel en Berlijn wordt echter positief medegedeeld, dat tot dusverre alleen de forten aan den buitensten ingang zijn beschadigd, doch de batterijen, die de aanvaller niet kon vinden, volkomen ongedeerd bleven en deze hem noodzaakten zich, nadat verscheidene zijner schepen zwaar beschadigd waren, terug te trekken. Zeker is dat de daarop volgende dagen de actie belangrijk verzwakte.

Schets 2 heeft de bedoeling, om in het bijzonder de berichten der Engelsche admiraliteit te kunnen lezen. Deze publiceerde de navolgende resultaten van het bombardement:

Vrijdag 26 Februari: de forten (of batterijen) *a*, *b* en *c* geheel vernield; fort *d* gedeeltelijk vernield

Dinsdag 2 Maart: fort *e* het magazijn vernield; fort *f* beschadigd en tot zwijgen gebracht.

Donderdag 4 Maart: de vernieling van *a*, *b* en *c* voltooid en het vaarwater van mijnen gezuiverd tot de vernauwing

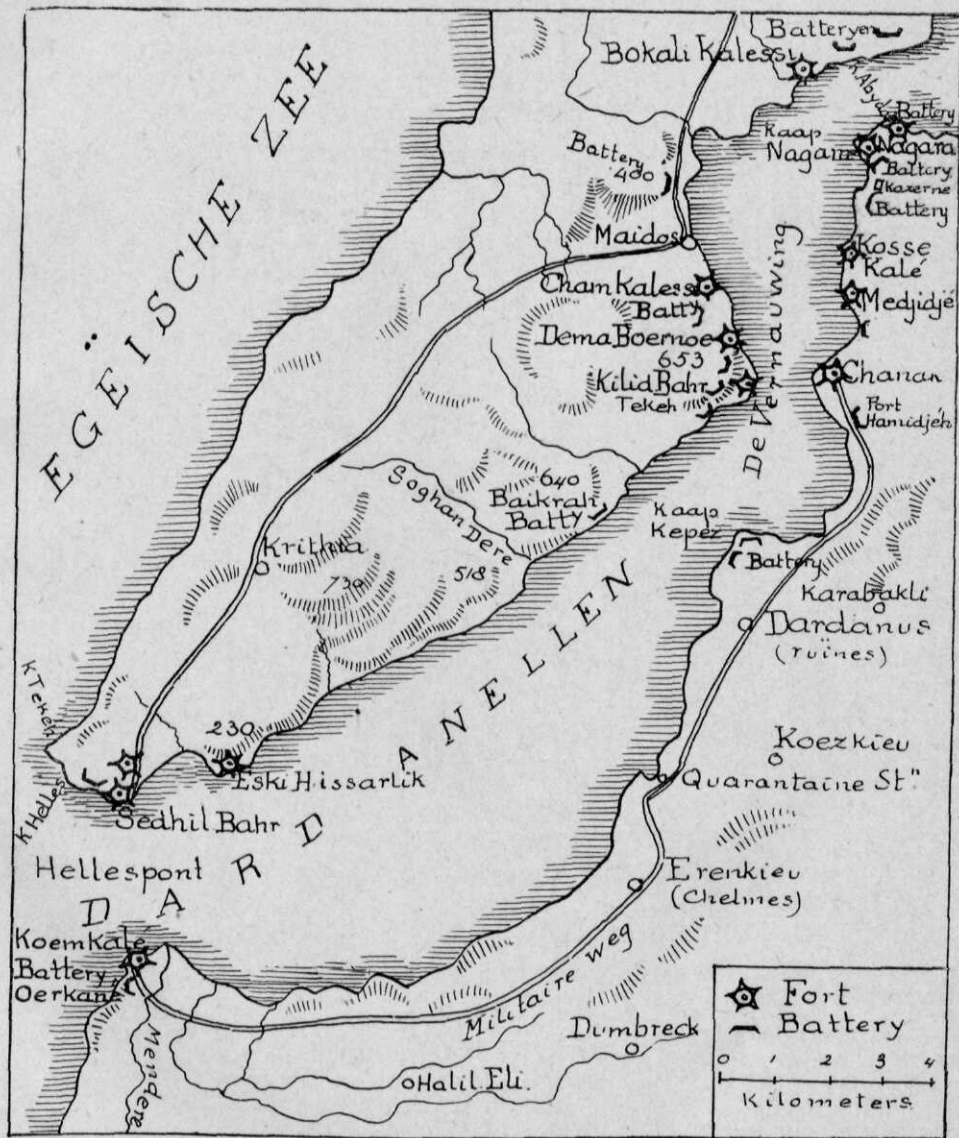
Vrijdag 5 Maart: begin van den aanval op de vernauwing; op fort *j* vuur onder groote elevatie en op grooten afstand door de Queen Elisabeth, Inflexible en Prince George; fort *l*, idem; magazijn tot springen gebracht; fort *t*, idem.

N.B. De forten *j*, *l* en *t* vormen een gedeelte van een groote groep van versterkingen rondom Kilid Bahr. Zij zijn van moderne constructie en krachtig bewapend.

De conclusie luidt, dat vermoedelijk het eenige resultaat, hetwelk de bondgenootschappelijke eskaders tot nu toe hebben bereikt, is, dat de allerbuitenste Dardanellen-forten grondig vernield zijn en het voorste gedeelte der zeeëngte van mijnen gezuiverd is.

Daarmede is het eigenlijke doel der onderneming echter nog geenszins bereikt; dat ligt zooals gezegd tusschen Kaap Kepez en Kaap Nagara.

Eerst op den 18^{den} Maart d. a. v. had de tweede krachtige aanval der Engelsche en Fransche eskaders op het Nauw van Kilid Bahr plaats. Deze aanval is door de verdedigers met buitengewoon succes doorstaan, want terwijl het den bondgenootschappelijken eskaders onmogelijk was, de door hen bereikte resultaten vast te stellen, werden hun slag-schepen de Bouvet (Fr.), de Irrestisible en de Ocean (Br.) hetzij door Turksche granaten dan wel door Turksche strooimijnen tot zinken gebracht; een later bericht vermeldt, dat ook de Inflexible (Br.) en de Gaulois (Fr.) zwaar beschadigd het strijdperk moesten verlaten.

Schets 1.

Schets 2.

Nu zeggen de Engelsche bladen wel is waar dat men heel goed had voorzien dat het forceeren van het nauw niet zonder groote verliezen zou kunnen geschieden, doch wat men niet had gedacht is, dat thans zeer zware verliezen zijn geleden en de bondgenooten een moreel échec hebben ondergaan zonder dat zij resultaten van eenige beteekenis hebben kunnen vaststellen.

Geen overtuigender bewijs kan worden geleverd voor de in het voorgaande ontwikkelde stelling dat de Dardanellen door een vloot alleen niet zijn te openen en deze onderneming naar alle waarschijnlijkheid op een échec zal uitloopen.

Met benieuwing mag men, na de gevoelige les welke de aanvaller van den door hem geringgeschatten Turk ontving uitzien, naar de volgende poging om de zeeëngte te forceeren. Ik durf haar geen beter resultaat te verzekeren.

Militair politiek maandoverzicht.

(Afgesloten 23 April.)

NEDERLAND. Kort geleden zijn de eerste vonnissen van het Fransche Prijshof bekend geworden. Zij betreffen o. a. de uitspraak over de prijsverklaring van goederen uit de Nieuw-Amsterdam, die 2 September te Brest is opgebracht. Het Hof heeft overwogen, dat de goederen, waarover moest worden berecht, bestemd waren voor onzijdige havens, die ten opzichte van de regels omtrent de oorlogscontrabande, gelijk gesteld moeten worden met vijandelijke havens, daar krachtens de conventie op de Rijnvaart van 17 Oct. 1868 de goederen, die geladen zijn aan boord van schepen, welke die havens aandoen, vrijelijk doorgevoerd kunnen worden op den Rijn en naar elk punt aan de oevers van de rivier gebracht kunnen worden en dus naar vijandelijk grondgebied kunnen gaan.

De prijsmaking wordt gerechtvaardigd, omdat geen enkel verzoek tot restitutie is ingekomen, zoodat er voldoende vermoeden is, dat de goederen voor den vijand bestemd waren.

De beslissing over de goederen der Insulinde, die 8 October is opgebracht, is in minder krasse bewoordingen gesteld, ofschoon ook daarin wordt verklaard, dat goederen, bestemd voor de havens van Rotterdam en Amsterdam, voorrechten genieten volgens bovengenoemde conventie en daarom mag worden aangenomen, dat zij oorlogscontrabande zijn.

Kort na het opbrengen van de Zaanstroom en de Batavier V, is het Nederlandsche stoomschip Medea door eene Duitsche onderzeeboot in den grond geboord. Na ontvangst van eene verklaring der Duitsche regeering, die de handeling verdedigde op grond der Londensche Declaratie, ontkende de Nederlandsche Regeering de rechtmatigheid dier handeling en behield zich het recht voor een eisch in te dienen tot volledige schadevergoeding. Het prijsgerecht zal uitspraak doen.

Aan den Nederlandschen gezant te Berlijn was medegedeeld, dat er van eene verandering in de politieke gedragslijn geen sprake was.

Gelijk een donderslag bij helderen hemel verwekte echter het torpedeeren, zonder voorafgaande waarschuwing, van de Katwijk, bevracht met graan voor de Nederlandsche regeering, groot opzien. De dader is nog onbekend; de Duitsche regeering heeft uit eigen beweging volledige schadevergoeding beloofd met betuigingen van leedwezen in geval het torpedeeren door eene Duitsche duikboot mocht zijn geschied

DUITSCHLAND. Men schijnt te zijn afgeweken van de tot nu ge-

volgde gedragslijn om politieke beschouwingen over den vrede niet in het openbaar te behandelen. Zoo kwam reeds in de Nord-Deutsche Allgemeine Zeitung een artikel voor, waarin verklaard werd, dat België onder invloed der Entente een blijvend gevaar voor Duitschland zou zijn en dat dit land daarom geheel open moest blijven voor het Duitsche Rijk. Meer ophef echter maakte de ingenieur ROSEMEYER, de bekende voorvechter van een Duitschen Rijnmond, met zijn artikel in de Kölnische Zeitung no. 317 (zie ook Militaire Spectator Aug. 1914 bl. 609.) Zijn betoog voor een Rhein-West Kanaal berust op het bezit van België. Hij schrijft over „deutschen Rhein”, „deutsches Land” en „deutsches Meer” en wil een kanaal graven van den Rijn naar Antwerpen, aangezien Nederland ten opzichte van zulk een kanaalplan zich steeds welwillend heeft getoond; hij beroept zich verder op art. 12 van het vredesverdrag tusschen België en ons land, volgens welk artikel de aanleg van een kanaal over Sittard door Nederlandsch Limburg zou moeten worden toegestaan. Schepen van 3000—4000 ton zouden het kanaal moeten kunnen passeeren; het kanaal zou 6 Meter diep moeten zijn en kunnen concurreeren tegen de Rijnvaart op Rotterdam. De N. R. C. van 13 April weerlegde reeds het beroep op bovengenoemd verdrag: met den aanleg van eene spoorwegverbinding van Gladbach over Roermond naar Antwerpen zou aan de bepalingen van het verdrag zijn voldaan.

De Amerikaansche nota aan Engeland is volgens de Kölnische Zeitung eene bedekte beschuldiging tegen de wijze, waarop Duitschland den zeeoorlog voert, terwijl aan Engeland vrij spel wordt gegeven.

De Duitsche leening is volgens de Entente-bladen eene oneigenlijke weerspiegeling van het economisch weerstandsvermogen des volks. De Gaulois schrijft: „De staat leent het geld uit, dat hij zelf van zijne burgers leent,” m. a. w. op onderpand der eerste leening kan men eene tweede leening sluiten. Geld blijft nu eenmaal in circulatie, omdat Duitschland hoofdzakelijk op zichzelf aangewezen is. De leening blijft niettemin een bewijs van groot vertrouwen der bevolking; de lasten zullen echter eerst later blijken, als rente en aflossing moeten worden opgebracht.

Men is thans in Duitschland overgegaan tot de onteigening van varkens en den verkoop van verduurzaamde vleeschwaren van gemeentewege.

Alle berekeningen over Duitsche hongersnood falen, zoolang men niet weet, hoeveel voorraad nog is kunnen worden aangevoerd.

Uitgebreide maatregelen zijn genomen om alle beschikbare gronden en tuinen voor den land- en tuinbouw te benutten. Vroege aardappelen worden reeds einde Mei geroid; half Juni begint in Beieren de graanoogst.

Duitschland schijnt represaillemaatregelen te hebben genomen tegen de behandeling in Engeland van de krijgsgevangen bemanning der onderzeeërs: 36 Engelsche officieren zouden in arrestlokalen zijn opgesloten.

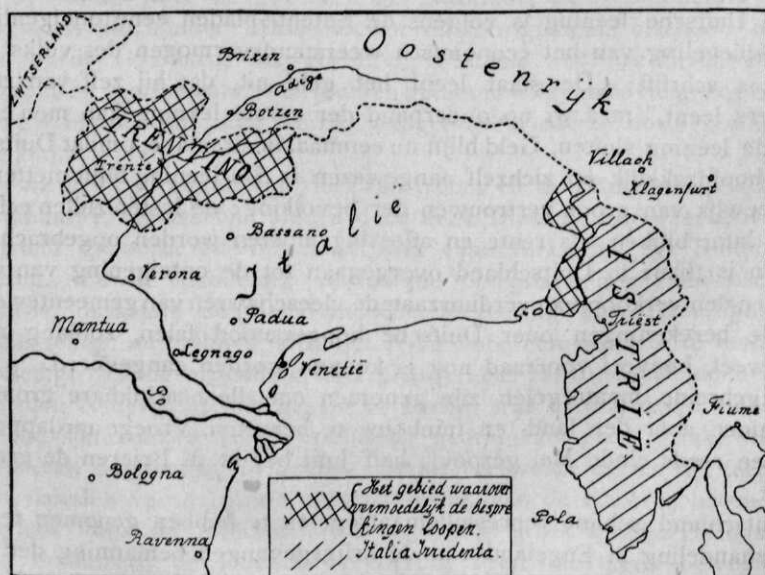
De Duitsche regeering heeft op de vordering der Amerikaansche regeering tot schadevergoeding voor het in den grond boren der William P. Frye geantwoord, dat deze handeling h. i. niet in strijd was

met het volkenrecht, doch dat tevens de schadevergoeding van zelf gewaarborgd was door Pruisisch-Amerikaansche handelsverdragen.

OOSTENRIJK-HONGARIJE. Het behoud van de Hongaarsche korenschuur en de verbinding met een neutraal Roemenië blijft van het grootste belang voor de verpleging. Dat ook van Duitsche zijde zulks wordt ingezien, blijkt wel uit de aanwezigheid van eene aanzienlijke Duitsche troepenmacht in de Karpathen. Maatregelen zullen moeten worden getroffen om zoo spoedig mogelijk na Augustus den nieuwen oogst over het land te verspreiden; met den oogst van 1914 is zulks niet geschied. Met 1 April zijn ook te Weenen broodkaarten ingevoerd.

Men schijnt voornemens den landstormplichtigen leeftijd bij de wet te verlengen van het 42ste tot het 50ste levensjaar. Deze oudere jaar- klassen zullen echter alleen in uitzonderingsgevallen worden opgeroepen.

ITALIË. Wat zich achter de politieke schermen in Italië afspeelt, is nog steeds niet te beoordeelen. Betoogingen voor en tegen den oorlog, die door het militaire gezag worden belemmerd, zijn aan de orde van den dag. Ook in openbare geschriften wordt het voor en tegen overwogen. De Tribuna gaf een bericht, waarvan de herkomst moeilijk is te controleeren en waarin werd medegedeeld, dat Oostenrijk het begeerde gebied na den oorlog zou willen afstaan, mits dit rijk met Servisch gebied werd schadeloos gesteld. Onderstaande schets geeft een

overzicht van „Italia Irredenta”. De Giornale d’Italia en de Stampa kwamen daarna in heftige bewoordingen op voor de belangen van Italië. Het eerste blad schreef o.a.: Wij zullen ons in geen geval laten

verleiden de toekomst te voorspellen, doch Italië zal tegen elk offer en met alle middelen zijn eigen doel bereiken. De Tribuna verklaart, dat de Oostenrijksche of Duitsch-Oostenrijksche voorwaarden volkomen onaannemelijk zijn; hield men daaraan vast, dan zou eene vriendschappelijke overeenstemming onmogelijk worden.

Tegen deze min of meer oorlogszuchtige taal gaan evengoed stemmen op om de regeering voor de economische gevaren van een oorlog te waarschuwen; o.a. wordt in de *Nuovo Antologia* betoogd, dat een oorlog geen enkel geldelijk voordeel kan opleveren.

In hoeverre in dit verband de berichten van Reuter te vertrouwen zijn, dat Italië en Servië eene overeenkomst hebben gesloten ten opzichte van de Adriatische zee, kan niet worden beoordeeld; het geheel blijft den indruk maken van oorlogspolitiek der strijdende partijen met de bedoeling den volksgeest in eene bepaalde richting te leiden. Inmiddels wordt eene aanzienlijke troepenmacht in Noord-Italië geconcentreerd.

Op geheel gelijke wijze moet men voorloopig de berichten beschouwen van een uittocht van Duitschers uit Italië. In deze spannende tijden zullen velen zich ten slotte in eigen land het veiligst gevoelen, terwijl het meerendeel der uittrekkenden natuurlijk dienstplichtig is. Mocht Italië in den oorlog betrokken worden dan doet zich onmiddellijk een zeer moeilijk vraagstuk voor ten opzichte van de gezanten, die bij het Vatikaan zijn geaccrediteerd, daar het vrije verkeer van het Vatikaan met het buitenland niet bij verdrag doch door eene Italiaansche wet is toegestaan, die natuurlijk eenzijdig kan worden gewijzigd.

De vraag wordt zelfs overwogen, of Italië in geval van oorlog een gezantschap van eene vijandelijke mogendheid bij het Vatikaan zou kunnen dulden. Bij de regeling in 1871 is deze vraag onopgelost gebleven.

De moeilijkheden betreffende de kolonisatie van Tripolis mogen in dezen tijd niet aan de aandacht worden onttrokken. De verhouding tot de Mohammedaansche hoofden schijnt verre van gunstig, en de militaire bezetting van Fezzan met de hoofdplaats Mursuk (zie *Mil. Spectator* Juli 1914, blz. 528) is teruggetrokken, zoodat thans weer eene kuststrook bezet is, die feitelijk niet verder reikt dan 8 K.M. landwaarts in. De minister verklaarde, dat de bezetting in het binnenland te groot was opgezet en te veel geld vereischte.

Volgens de laatste berichten beschikt Italië thans over 46 duikbooten, 300 vliegtuigen en 20 bestuurbare luchtschepen.

FRANKRIJK. De lichter 1916 is ingelijfd.

Een wetsontwerp is aangenomen, om de lichter 1917 aan eene keuring te onderwerpen. Voor de inlijving zal een nieuw wetsvoorstel worden ingediend. Men moet deze keuring volgens verklaring der regeering zuiver als een voorzorgsmaatregel beschouwen, om zoonoodig onverwijd tot aanvulling der depots te kunnen overgaan, die echter op het oogenblik nog ruimschoots van manschappen zijn voorzien. Volgens een officieel rapport van Fransche zijde, dat echter niet in de

Fransche bladen is verschenen, zouden half Maart 2.5 millioen man te velde staan, terwijl de depots over 1.25 millioen man beschikken. Wanneer de Fransche verliezen op 1.25 millioen mogen worden begroot, zou Frankrijk dus tot nu toe 5 millioen soldaten hebben gemobiliseerd of ongeveer 13% der bevolking.

13% der Duitsche bevolking is ongeveer 9 millioen man. Door de groote toeneming der bevolking in de laatste 20 jaar mag men de mannelijke weerbare bevolking (80%) in Duitschland van 20-46 jaar zeker op ongeveer 10.5 millioen stellen.

Vermoedelijk in verband met de Duitsche onderzee-actie, is de dienst van de Compagnie Generale Transatlantique van Havre naar Bordeaux verlegd.

Op zijne terugreis naar Frankrijk heeft generaal PAU wederom bezoeken afgelegd te Boekarest, Sofia, Nisj en Athene. De zending van Generaal PAU zal vermoedelijk wel in verband hebben gestaan met plannen voor een gelijktijdig offensief.

De inschrijving op de Fransche „Obligations de la Défense Nationale,” die tot een onbeperkt bedrag mogen worden uitgegeven, en de omruiling van bons op korten termijn tegen dergelijke Obligations, schijnt minder vlot te gaan dan gewenscht wordt. Er gaan nu in Frankrijk ook stemmen op om den goudvoorraad, die door de bevolking wordt achtergehouden, in circulatie te brengen. CHARLES RICHT berekent in het Petit Journal dezen voorraad zeer globaal op 4 milliard francs. De maandelijksche uitgaven overschrijden de inkomsten volgens verklaring van Minister RIBOT met ongeveer 1300 millioen francs.

Volgens de jongst uitgegeven statistiek over den loop der bevolking in Frankrijk gedurende het eerste halfjaar van 1914 is de bevolking in de 82 departementen, waar de gegevens konden worden verzameld, met 16.874 zielen achteruitgegaan. De Temps noemt deze uitkomsten betreurenswaardig.

ENGELAND. Een belangrijk maatschappelijk verschijnsel schijnt een zeer nadeeligen invloed uit te oefenen op het voortbrengingsvermogen van het Engelsche volk. KITCHENER heeft openlijk verklaard, dat de achterstand in productie van oorlogsmateriaal in hooge mate nadeelig is voor de organisatie der strijdkrachten. De Daily Mail begroot het aantal benodigde projectielen op 20.000 per dag. Sedert werden van regeeringswege met arbeidersverenigingen samenkomsten gehouden om in dit euvel te voorzien, omdat gebleken was, dat een aanzienlijk aantal arbeiders een groot gedeelte der werkuren wegblijft, waarvan het gebruik van alcohol en de vrije Zaterdag voornamelijk de schuld zouden zijn. De dagbladen gaven staten, waaruit men zou moeten opmaken, dat in bepaalde nijverheidstakken, bijna $\frac{1}{3}$ van den arbeidstijd verloren gaat.

De Koning is voorgegaan om het gebruik van alcohol houdende dranken gedurende den oorlog af te schaffen, terwijl van regeerings-

wege maatregelen worden overwogen om het drankmisbruik te bestrijden, zoonoodig het gebruik geheel te verbieden. In Liverpool zijn reeds onder leiding van Lord DERBY, dokwerkers-compagnieën georganiseerd. Met de arbeidsregeling zullen waarschijnlijk verschillende comité's worden belast. De centrale commissie, waarin verschillende ministers zitting hebben, heeft volledige bevoegdheid om de kwestie te regelen. Op welwillende medewerking van alle arbeiders schijnt men niet te mogen rekenen; zelfs de besturen der vakverbonden konden o. a. in het begin te Birkenhead eene staking voor het behoud van den vrijen Zaterdag niet voorkomen, terwijl in het kolendistrict van Wales met staking wordt bedreigd, als de mijneigenaars geen 20% loonsverhooging willen geven.

Voor het in beslag nemen der Wilhelmina heeft de Engelsche regering volledige schadevergoeding beloofd.

Het geschil met Chili over den aanval van de Glasgow op de Dresden in de Chileensche territoriale wateren schijnt in der minne te worden bijgelegd.

RUSLAND. De Temps wijdde een hoofdartikel aan de Engelsch-Russische betrekkingen ten opzichte van de Dardanellen. Engeland, schrijft dit blad, heeft zich in Egypte gevestigd, is bezig Mesopotamië te veroveren, bezit reeds het eindpunt van de Bagdadlijn en wanneer men in Engeland dan nog bevreesd zou zijn voor de Russische vloot in de Middellandsche Zee, zou men met veel meer reden het spoorwegnet in Azië moeten vreezen.

In de Tägliche Rundschau waarschuwt prof A. VOGT, na de behaalde overwinningen in O.-Pruisen, tegen onderschatting van het Russische weerstandsvermogen.

Rusland zou met de Vereenigde Staten van Amerika een arbitrageverdrag voor 5 jaar hebben gesloten. Het bericht is van Deenschen oorsprong.

NOORWEGEN. De Engelsche gezant heeft aan het Noorsche ministerie van buitenlandsche zaken medegedeeld, dat Duitsche visschersvaartuigen, varende onder neutrale vlag de bewegingen van de Engelsche vloot verspieden en signalen geven aan Duitsche oorlogsschepen; hij heeft de Noorsche regering verzocht, alle Noorsche visschersvaartuigen te verwittigen, dat zij zich zeer verdacht maken, als zij in het gezicht van Engelsche oorlogsschepen rookwolken omhoog laten gaan of draadlooze signalen afsturen, wat er toe zou kunnen leiden, dat vaartuigen, zonder verder onderzoek, tot zinken worden gebracht.

ZWEDEN. Gedelegeerden van de drie Scandinavische rijken hebben te Gothenburg van gedachten gewisseld over de oorzaken van de verhoogde vrachtprijzen en over de maatregelen, welke daarin verbetering zouden kunnen brengen. Het doel der conferentie is totaal mislukt, het

voorschrijven van maximum-vrachtprijzen en het toepassen van andere dwangmiddelen door de regeering werden niet wenschelijk of mogelijk geacht.

SVEN HEDIN'S oproep tot de Zweden in Amerika, heeft tot stichting van een Zweedsch-Amerikaanschen vrouwenbond geleid, die aan Zweden een schip wil schenken, overeenkomende met de Sverige, die eveneens uit vrijwillige bijdragen is bekostigd.

Onderhandelingen worden met Rusland gevoerd over het doortrekken van den spoorweg bij Karungi, de overland-verbindingsweg van Stockholm met St. Petersburg.

De Zweedsche Rijksdag heeft onlangs 4 millioen kronen toegestaan voor den aanbouw van duikbooten.

DENEMARKEN. Op uitnoodiging van den koning, bevinden zich thans drie IJslanders te Kopenhagen om te spreken over de moeilijkheden, die er tusschen Denemarken en IJsland bestaan. Zij beweren, dat de eenige grondslag, waarop verdere onderhandelingen kunnen worden gevoerd, is volkomen zelfstandigheid van IJsland.

Denemarken beschikt thans over 9 onderzeebooten.

De nieuwe grondwet is aangenomen. Deze wet bevat in hoofdzaak bepalingen over het kiesrecht, de verkiesbaarheid van vrouwen en heft het recht van den koning op, om een zeker aantal afgevaardigden van het Landsting te benoemen.

De nieuwe grondwet moet voor zij in werking treedt door den nieuwen Rijksdag, die in Mei wordt gekozen, worden goedgekeurd.

ZWITSERLAND. Men is bevreesd, dat binnen 2 maanden de suikervoorraad op zal zijn. Mochten Oostenrijk en Duitschland den uitvoer van suiker blijven beletten, dan schijnt men voornemens te zijn als repressaille maatregel den uitvoer te verbieden van chocolade, gecondenseerde melk en kaas.

LUXEMBURG. Volgens den correspondent van de „Tijd” dreigt, nadat men tot de invoering van het broodkaartenstelsel is moeten overgaan, nu een aardappelcrisis; ook wordt de bezetting van Luxemburg van ongeveer 10.000 soldaten, een te groote last voor het groot-hertogdom geacht.

PORTUGAL. Het ministerie de Castro handhaaft zich, gesteund door het leger, tegen de democraten, van wie echter steeds onlusten dreigen. In Juli zullen de verkiezingen plaats hebben.

Het moratorium in Portugal wordt voor drie maanden verlengd.

SPANJE. De Spaansche ministerraad heeft besloten, om tegelijk met de lichter 1915 nog 30.000 man op te roepen, die na drie maanden geoeffend te zijn, zullen worden ontslagen. Dato, de minister-president,

verklaarde, dat deze oproeping normaal is en sprak de geruchten van militaire voorbereidingen van Spanje tegen.

De Kölnische Zeitung meldt, dat Engeland, Frankrijk en Spanje een verdrag hebben ondertekend, waarbij aan Spanje met wijziging van de overeenkomst van Algeciras de bevoegdheid wordt verleend, Tanger te bezetten en dit na den vrede te behouden.

ROEMENIË. De hoofdredacteur van een nieuw blad, de Moldava, het orgaan van CARP, den leider der zuiver-conservatieven, publiceert het gesprek, dat hij voerde met koning CAROL daags voor diens dood. De koning zeide nooit iets te willen afstaan van het kort geleden verkregen deel van Dobroedzja. Hij achtte verder eene overwinning der centrale mogendheden van belang voor Roemenië. In het tegenovergestelde geval, als de Russen zich aan de Donaumondingen zouden vastzetten en hunne heerschappij over de Zwarte Zee gingen uitbreiden, zou daardoor Roemenië, omsingeld door Rusland en door aan Rusland toegewijde zwakke volken, geheel door deze groote mogendheid worden beheerscht. De Zevenburgsche kwestie zou niet zonder de Westersche mogendheden kunnen worden geregeld.

Ook CARP wijst er in zijn blad nog eens op, dat de oeconomische toestand van Roemenië afhangt van het bezit der Donaumondingen, terwijl Roemenië gemeenschappelijke belangen met alle Balkanvolken heeft bij het behoud van de onzijdigheid van de Dardanellen.

De kroonraad zou besloten hebben tot eene gewapende afwachtcnde houding.

BULGARIJE. Door grensincidenten blijft wrijving bestaan tusschen Bulgarije en Servië. Aan eene Grieksch-Servisch-Bulgaarsche toenadering, waartoe de Entente pogingen in het werk stelt, blijft het vasthouden van Bulgarije aan den eisch tot afstand van Monastir en Kawalla in den weg staan.

De minister-president RADOSLAVOF heeft in het Sobranje verklaard, dat de Bulgaarsche regeering er niet aan denkt, van hare tot nu toe gevolgde onzijdigheidspolitiek af te wijken. Geruchten, dat het tegenwoordige liberale ministerie zou plaats maken voor een kabinet van politieke concentratie, worden stellig tegengesproken.

Generaal BOGADJEF is benoemd tot Chef van den Generalen Staf.

GRIEKENLAND. De positie van het nieuwe ministerie is door het mislukken van de actie der Entente tegen de Dardanellen zeer versterkt. VENIZELOS heeft verklaard, zich uit het politieke leven terug te trekken, hij wekt echter in zijn politiek orgaan, de „Ethnos” zijne volgelingen op tot de grootst mogelijke krachtsontwikkeling bij de aanstaande verkiezingen. Andere berichten echter vermelden, dat hij naar Egypte vertrokken is om aldaar, gesteund door kapitaalkrachtige Grieken een groot vrijwilligerskorps te organiseeren. Dit kan evenals met Kreta in

1897 en Epirus in 1914 een niet officieel Grieksch ingrijpen worden.

De minister van buitenlandsche zaken ZOGRAFOS beschuldigde einde Maart in een officieel communiqué VENIZELOS, het district Kawalla aan Bulgarije te hebben aangeboden, om zich daardoor van de onzijdigheid van dat land bij een nieuwen Grieksch-Turkschen oorlog te verzekeren. Op een protest van VENIZELOS daartegen heeft de minister-president GOENARIS met eene uitbreiding der beschuldiging geantwoord: behalve Kawalla wilde VENIZELOS ook Drama aan Bulgarije afstaan, om daardoor met behulp van de mogendheden van de Triple Entente een deel van Klein-Azië bij Griekenland te kunnen inlijven. VENIZELOS handhaafde zijne ontkenning, gaf echter toe, aan den koning een brief te hebben geschreven, om met hem van gedachten te wisselen, of Griekenland te gelegener tijd aan Bulgarije een dergelijk voorstel kon doen. Tegen afstand van een deel van het district Kawalla, groot 2000 K.M.², zou Griekenland tot betere regeling zijner noordgrens een stuk van 1000 K.M.² van Servisch-Macedonië ontvangen en op medewerking van Bulgarije kunnen rekenen om de geheele kuststreek van Klein-Azië ter grootte van 140.000 K.M.² te veroveren; een en ander onder voorbehoud, dat de afstand alleen zou plaats hebben, als Griekenland Smirna in bezit had gekregen en dat de Grieksche bevolking in het aan Bulgarije af te staan gebied van woonplaats en onroerende bezittingen zou kunnen ruilen met Bulgaren, die nog in Grieksch Macedonië wonen.

Toen echter kort daarna bekend werd, dat Bulgarije in Duitschland en Oostenrijk eene leening geplaatst had, zou VENIZELOS zijne plannen tot eene Grieksch-Bulgaarsche toenadering hebben laten varen.

De algemeene verkiezingen voor de nieuwe Kamer zijn tegen 23 Mei a. s. uitgeschreven.

Griekenland en Bulgarije hebben 23 Maart j.l. eene post- en telegraaf-overeenkomst gesloten.

SERVIË. De sanitaire toestanden zijn allertreurigst, de heerschende epidemieën breiden zich uit, zonder internationale hulp schijnt het toch reeds zwaar geteisterde land met den ondergang te worden bedreigd. De Rockefeller commissie zal nu trachten de bijzonder kwaadaardige typhus-epidemie te bestrijden door het uitzenden van een groot aantal geneesheeren en verplegers. Dat de geneeskundige hulp ten eenenmale onvoldoende is, blijkt o. a. uit het bericht, dat te Monastir op 30.000 lijders slechts 10 geneesheeren zouden zijn.

ALBANIË. Benden opstandelingen schijnen door geheel Albanië te trekken. Durazzo — de verblijfplaats van ESSAD PASCHA — doorstond herhaalde aanvallen en zou door 6000 opstandelingen zijn ingesloten.

TURKIJE. Het falen der pogingen van de Engelsche en Fransche vloten om de Dardanellen te forceeren, hetgeen de Entente op vrij ernstige verliezen is te staan gekomen en de zonder eenig resultaat

gebleven demonstratie der Russische vloot tegen de buitenforten aan den Bosporus, hebben grooten invloed uitgeoefend op eene hoopvolle stemming onder de Turken, die hunne zeeëngten thans onneembaar achten. Inmiddels wordt onder leiding van Duitsche officieren nog voortdurend gewerkt aan de verbetering der verdedigingswerken.

De aanvaller heeft zijn optreden voorloopig geheel gestaakt. Het landingsleger onder Generaal D'AMADE zou zelfs grootendeels van Lemnos, dat ongeschikt schijnt te zijn voor operatiebasis van eene groote troepenmacht, naar Egypte zijn overgebracht, om nabij Alexandrië verder te worden versterkt en georganiseerd. Op de verdere Turksche operatiegebieden heerscht thans betrekkelijke rust, tegenover Basra in Mesopotamië traden de Turken actief op, doch het gelukte hen niet de Engelschen te verdrijven.

AFGANISTAN. Volgens berichten uit Constantinopel zou de strooming in Afganistan voor deelneming aan den heiligen oorlog in aansluiting met Perzië en Turkije sterk toenemen.

VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA. De door het Congres toegestane gelden voor uitbreiding der vloot zijn bestemd voor den aanmaak van 2 superdreadnoughts, zes torpedobootjagers, twee volzeen zestien kustonderzeeërs, benevens de oprichting van een marine-luchtvaartkorps en een marinestaf.

De Amerikaansche regeëring heeft 2 April j.l. eene protest-nota tegen de Engelsche maatregelen ter voorkoming van den Duitschen handel ingediend, ten einde de Amerikaansche rechten te beschermen. De nota is in gematigde en vriendschappelijke bewoordingen gesteld en legt er den nadruk op, dat de Engelsche blokkade, zooals deze in den Order in Council van 11 Maart j.l. is omschreven, van geheel nieuwen aard is, daar zij de sluiting van den vrijen toegang tot verscheidene neutrale havens omvat, die Engeland niet gerechtigd is te blokkeeren. Dit is een inbreuk op de soevereine rechten der natiën, wier schepen in de vaart worden belemmerd. Erkennende, dat de oorlog ter zee sterk van karakter is veranderd, geeft de Amerikaansche regeëring als gemakkelijk uitvoerbare regeling in overweging, om allen wettigen handel met neutrale havens vrije uitvaart door het blokkade-cordon toe te staan.

Ook al zouden de vijanden van Engeland geen acht slaan op de beginselen van het zeerecht, dan veronderstelden de Vereenigde Staten toch, dat Engeland niet dezelfde smet op zijne eigen handelingen zou werpen.

Verder wordt in de nota de hoop uitgedrukt, dat bij de praktische toepassing van den Order in Council, maatregelen, die de rechten der neutralen zouden schenden, naar omstandigheden zullen worden gewijzigd en dat Engeland de schade, geleden door daden, die inbreuk zouden maken op de rechten der neutralen, later ten volle zal willen dragen.

Eene oproeping in den vorm van eene advertentie onderteekend door 400 uitgevers en drukkers van buitenlandsche, niet-Duitsche dagbladen en periodieken, die in de Vereenigde Staten verschijnen, waaronder verscheidene bekende aanhangers van de zaak der Entente, is gericht tegen het Amerikaansche volk, maar vooral tegen de werklieden, die oorlogstuig aanmaken, om te protesteeren tegen de aflevering van Amerikaansche ontplofbare stoffen en Amerikaansche vuurmonden en munitie.

Het departement van handel te Washington deelt mede, dat in de eerste zeven maanden van den oorlog uit de Vereenigde Staten voor ruim 296,5 mill. dollars aan oorlogsmaterieel en proviand voor de legers is uitgevoerd, bijna alles voor de bondgenooten, daaronder voor ruim 9,25 mill. dollars aan ontplofbare stoffen, voor ruim 5,8 mill. dollars aan vuurwapenen, voor 11 mill. dollars aan motoren en motorwagens. Deze levering van oorlogstuig acht men in Duitschland niet in overeenstemming met eene eerlijke neutraliteit, waartegen graaf BERNSTORFF namens de Duitse regeering te Washington heeft geprotesteerd. Blijkens het antwoord huldigt de regeering der Vereenigde Staten juist de tegenovergestelde opvattingen en is niet van plan dien uitvoer te beletten.

MEXICO. De toestanden blijven uiterst verward, Villa zou thans ten noorden van Celaya eene verpletterende nederlaag hebben geleden.

Het in Mexico circuleerende papieren geld is voor het grootste deel valsch, de papierpeso is thans 0,62 Fr. waard en heeft eene dalende tendens. De toestanden zijn in Mexico zóó verward en onveilig geworden, dat vele Europeanen slechts het einde van den Europeeschen oorlog afwachten om te repatrieeren.

CHINA EN JAPAN. De algemeene opinie in China schijnt te zijn, dat hoe toegeeflijk de regeering te Peking ook moge optreden, Japan vast besloten is met alle beschikbare middelen de feitelijke suzeriniteit over China te verkrijgen.

Japan zou thans over de belangrijkste strategische punten van China 60.000 man troepen met veel zwaar geschut verdeeld hebben; de Japanners verklaren openlijk, dat de gelegenheid moet worden aangegrepen, om zich meester te maken van Zuid-Mantsjoerije en Sjantoeng.

In Engeland gaan stemmen op, om de Britsche Beurs geheel te sluiten voor de Japanners, indien zij deze voornemens mochten uitvoeren. De verklaringen van SIR EDWARD GREY in het Lagerhuis zijn zeer vaag: „de regeering zou blijven trachten de deur voor den Engelschen handel in alle deelen van China open te houden.”

De Japansche minister-president OKOEMA heeft echter volgens Reuter in een persgesprek verklaard, dat de onderhandelingen op eene bevredigende wijze vlotten en dat het spoedig tot eene regeling zal komen.

Belangrijke hindernissen voor eene politiek van de daad van Japan tegen China zijn de Engelsche handelsbelangen en het besluit van de Vereenigde Staten om het beginsel van de „open deur” in China en China's onafhankelijkheid te handhaven. Inmiddels neemt de Chineesche regeering ook militaire maatregelen. Zij zou 100.000 man troepen, goed voorzien van artillerie en munitie, om Peking hebben samengetrokken.

De algemeene verkiezingen in Japan hebben, gelijk verwacht werd, eene groote meerderheid aan de regeering gebracht.

De eischen van Japan, de levensbelangen van China als soevereinen staat rakende, die op de bijeenkomsten der Chineeschē en Japansche gevolmachtigden worden behandeld en waarover geen overeenstemming wordt verkregen, schijnen o.a. te zijn:

1°. China benoemt Japansche raadslieden en zal geen overeenkomsten met buitenlandsche mogendheden aangaan zonder hen te raadplegen.

2°. Aan Japan worden in geheel China voorrechten toegekend.

3°. Er zal eene gemengde politie worden gevormd, die overal, waar het noodlg is, door de Japanners zal worden bijgestaan.

4°. Tenminste 50% van de contracten tot levering van oorlogsmunitie zullen aan Japan worden toegewezen en de tuighuizen van Japan en China zullen worden vereenigd.

5°. Een Japansch spoorwegnet van de provincie Kiangse door het Jangtse-dal zuidwaarts naar de kust van Foekiën en Kantan.

6°. In de provincie Foekiën zullen alleen voorrechten aan Japanners worden verleend.

7°. De prediking van het Japansche Boedhisme zal worden toegestaan.

Ook de Vereenigde Staten van Amerika schijnen met China verdragen te hebben gesloten, die de bewilliging van bovengenoemde eischen aan Japan niet zouden toestaan.

F.

Opheffing van de depots der Veld-Artillerie in vreedestijd.

In 1907 verschenen van mijn hand in De Militaire Spectator een tweetal artikelen over de organisatie en de oefeningen der Veld-Artillerie, die, na bestreden te zijn, in 1908 nader werden toegelicht en verdedigd. De in die artikelen voorgestelde denkbeelden beoogden:

1°. Een wat intensievere opleiding der recruten, en wel in 6 contra 8 maanden thans, zoodat jaarlijks gedurende 6 contra 4 maanden thans in batterijverband kan worden uitgerukt en geoefend.

2°. Inkrimping, voor zooveel mogelijk van de employementen. Zooveel mogelijk allen bij de hoofdoefening. Het gedeelte der tweede lichter, dat hierdoor gemist kan worden, naar huis zenden.

Het wapen komt hierdoor, mede in verband met het onder 1°. voorgestelde, te staan op de basis van éénjarigen eerste-oefeningstijd.

3°. Invoering van landweerplicht bij de Veld-Artillerie. Organisatie van den Trein uit de landweer. Omzetting van de Treinafdeelingen in een 7e batterij per Regiment.

4°. Aankoop van voljarige trekpaarden, die ineens aan de batterijen gegeven worden, en, voor zooveel noodig, daarbij als rijpaard worden afgericht. Het remonedepot blijft dan, zoo noodig, alleen voor de Cavalerie bestaan. De depots der Regimenten V. A. kunnen in een 8e batterij per Regiment worden omgezet.

Het oogenblik is gunstig om op het voorstel sub 4°. terug te komen. Immers de vredesdepots zijn door de mobilisatie feitelijk verdwenen. Na oprichting der reserve-batterijen, vormt het overschot het oorlogsdepot, dat een aanvulling aan personeel en paarden voor het Regiment bevat. Bij demobilisatie verdwijnt dit oorlogsdepot weer nagenoeg geheel. De vraag is, of dan per Regiment weer een vredesdepot zal en moet opgericht worden? Met het oog op de aanvulling van het Regiment bij mobilisatie aan personeel is dat niet noodig. Een opperwachtmeester-administrateur als vredeskern per Regiment, die de lijsten van het overcomplete personeel van iedere batterij bijhoudt, is dan voldoende; het zou zelfs een reserve-opperwachtmeester kunnen zijn, altijd in den gedachtegang, dat het oorlogsdepot uitsluitend tot aanvulling dient, wat feitelijk het geval moet zijn, en dat men niet als eisch stelt om daarbij al dadelijk reserve-formatiën op te richten, wat vooral bij een bereden Wapen minder gewenscht is. Wil men een buitengewoon hechte vredesencadreering van het oorlogdepot, dan wijze men daarvoor bovendien één luitenant per Regiment aan, die in vreedestijd speciale diensten verricht. Bepaald noodig schijnt mij dat echter niet.

De vredesorganisatie van het depot moet echter een veel omvangrijkere worden en zal dan allicht evenveel personeel en paarden als een vredesbatterij vragen, wanneer men als eisch stelt, dat alle vredespaarden bij het depot (thans 15 maanden na een voorafgaand verblijf van 15 maanden in het remontedepot) worden afgericht.

Nu heeft de mobilisatie van 1914 m. i. reeds twee zaken als onomstootelijk vaststaande bewezen:

1°. Dat in tijd van vrede veel te veel drukte wordt gemaakt over de africhting der artillerie-remonte. Paarden van allerlei taille, herkomst, vredesgebruik, leeftijd, enz. zijn in zeer grooten getale voor de batterijen opgevorderd en in enkele dagen voor den dienst geschikt gemaakt. Vele zijn al dadelijk als rijpaard ingedeeld of ingevallen, bijna alle hebben na korten tijd als zoodanig dienst gedaan bij z.g. wandelrijden e. d., zonder dat dit tot eenig praktisch bezwaar aanleiding gaf (en over de theoretische moet men in een leger, met een oorlogsgeest beziel, heenstappen).

2°. Dat de bewering, als zouden voljarige paarden in ons land niet, of althans niet in voldoende getale en van goede hoedanigheid, in den handel te verkrijgen zijn, voortaan wel naar het rijk der mythen mag worden verwezen. Nadat de Deutsche Veld-Artillerie uit de in 1913 gevoteerde oorlogskredieten vóór den oorlog haar paardenstapel in Nederland met ettelijke honderden, zooniet enkele duizenden, had aangevuld, kon in Nederland in 1914 met succes door alle batterijen en alle groote treinen in enkele dagen worden gemobiliseerd aan paarden, De jaarlijksche vredesbehoefte der Veld-Artillerie aan paarden valt hierbij geheel in het niet. De paarden waren over het geheel van ruim voldoende hoedanigheid voor de eischen, die in oorlogstijd aan Veld-Artillerie moeten worden gesteld. De beste paarden kregen nog de reserve-batterijen en de houwitsers.

Wij zouden dus de vredesdepots der Veld-Artillerie niet weer opgericht willen zien. Rijpaarden kan de V. A. in vreedstijd uit de Cavalerie krijgen, wier remonte-modulus dan wat grooter genomen moet worden. Het behoeven niet louter paarden van 6 jaar te zijn, die de V. A. van de Cavalerie krijgt; er zouden ook behoorlijk bruikbare paarden tot b.v. 10 jaar bij kunnen zijn. Aanbeveling zou het voorts verdienen om bovendien per batterij in vreedstijd een 7-tal cavaleriepaarden te detacheren. Onze vredes- of oefensterkte is, door de invoering van een 7e voertuig (z.g. 4e caisson) per batterij een 7-tal paarden te klein. De cavalerie bezit een gekunstelde vredesorganisatie aan personeel, omdat men daar in vreedstijd steeds compleet aan paarden is. In vreedstijd eenige paarden af te staan vormt onder normale omstandigheden voor dat wapen geen gemis, doch eerder een ontlasting, waaruit weer een logischer vredesorganisatie kan voortvloeien.

De groote meerderheid der paarden voor de vredesbatterijen (d. w. z.

de bespanningen) zou als voljarige paarden uit het binnenland aangekocht moeten worden (R. A. louter Ieren) en met vermijding van remontedepot en regimentsremonte ineens in de batterijen moeten komen. Dit behoeven natuurlijk weer niet enkel 6-jarige paarden te zijn; het Rijk zou zeer goed ook oudere paarden kunnen koopen, zooals dit ook wel bij de mobilisatie 1914 zal hebben plaats gevonden. Alle waar naar zijn geld, en omgekeerd. Al wordt dan een hogere som als remonteprijs besteed dan thans, zoo zullen nog zeer groote kosten op het remontedepot worden bespaard. De africhting als rijpaard kan, voor zooveel noodig, des winters bij de batterijen door de officieren en kader plaats vinden, een nieuw arbeidsveld voor de vredeskern; de grootere ervaring op het gebied der africhting, voortaan een gemeengoed voor allen, zal op den duur het geheele wapen ten goede komen.

Het personeel en de paarden, nu per Regiment voor het vredesdepot uitgetrokken, kunnen dan voortaan voor een nieuwe batterij per Regiment (oorlogstijd: dubbelbatterij) worden bestemd. Men wint dan bij mobilisatie 2 batterijen per Regiment, die al dadelijk voldoende hecht in elkaar zitten voor veldgebruik. Gelet op de wijze waarop thans de reserve-batterijen worden samengesteld, mogen wij wel zeggen dat daarbij een achterstand aan geoefendheid is in te halen. Die achterstand wordt ineens ingehaald, indien men reeds in vreedestijd van de depots veldbatterijen maakt en de wijze van remonteering der V. A. op de hier aangegeven wijze vereenvoudigt. Belangrijke bezuiniging wordt dan tevens op de remonte der V. A. verkregen.

Hoofdzaak van de vredesorganisatie moet zijn, reeds in vreedestijd de oprichting bij mobilisatie te waarborgen van een zoo groot mogelijk aantal reeds dadelijk bruikbare oorlogseenheden; veldbatterijen, die den 3^{den}, en als het moet reeds den 2^{den} mobilisatiedag van zich af kunnen schieten, en met succes. Al het overige is bijzaak.

Zóó zag ik de zaak in 1907 en 1908 in, toen ik mijne artikelen schreef. Een 4^{1/2}-jarig commando als B. C., gedurende welken tijd ik getracht heb zooveel mogelijk mede te leven met de belangen van het Wapen, en de mobilisatie van 1914 hebben mijne overtuiging niet geschokt, integendeel nog versterkt. Het kan zijn, dat ik na ruim 22 jaren achtereen bereden te zijn geweest, de zaak nog altijd niet begrijp, doch ik kan ze niet anders inzien.

Het gebeurde met België in 1914 is waarlijk niet geschikt om ons in vredesbelangetjes, vreedestheorieën en vredesgepeuter te doen ondergaan. Wat wij behoeven is: dadelijk bruikbare weerkracht.

Daarom bij de V. A. geen vredesdepots, waar paardrijden hoofdzaak is, doch louter vredesbatterijen, die elk de kern in zich houden voor twee oorlogsbatterijen van gelijke sterkte (verdubbelstelsel).

W. E. VAN DAM VAN ISSELT.

Overzicht van het Indisch Militair Tijdschrift, 1915. No. 1.

In het eerste artikel wordt een kwestie behandeld, die ten volle de aandacht waard is van hen, die later wellicht over de voorstellen van de Staatscommissie voor de Indische defensie van 1912 zullen hebben te oordeelen. In dit artikel: „Manila-Batavia-Straat Soenda” bespreekt D. de mogelijkheid om de marinebasis, voorgesteld door genoemde commissie en aanbevolen door den toenmaligen kolonel DE GREVE, afdoende te verdedigen. Blijkbaar acht D. de groote tusschenruimten in de verdedigingslijn van die basis een groot bezwaar. Overdag zoude volgens D. de voorgestelde bewapening van zoo'n interval van 10 K.M. — 4 stukken van 30,5 c M. L/50 op elke 5 K.M. — wel een voldoende bedreiging voor een eventueelen vijand zijn, die trachten wil dit interval te doorschrijden, doch anders staat het bij mistig weer en vooral bij nacht, in welk geval schrijver die bewapening onvoldoende acht, zoodat dan de passieve verdediging in zeer belangrijke mate afhangt van de mijnversperringen. Schrijver wijst dan op de moeilijkheid mijnversperringen over zulke uitgestrektheden te leggen als voor Batavia en in Straat Soenda noodig zullen zijn, vooral in laatstgenoemde straat, omdat de diepte hiervan belangrijk grooter is dan bij Batavia, terwijl er een aanzienlijk sterke stroom staat.

D. besluit zijn beschouwing met er op te wijzen, dat de verdediging van breede vaarwaters als Straat Soenda en de baai van Batavia, zonder nu onmogelijk te zijn, toch over bijzondere en krachtige hulpmiddelen zal moeten kunnen beschikken om afdoende te kunnen worden genoemd.

In het „Naschrift” wijdt een ongenoemde schrijver, naar aanleiding van bovenstaand artikel, nog eenige woorden aan de groote beteekenis van een vlootbasis in, gepaard aan de afsluiting van, de Straat Soenda.

In een zeer lezenswaardig artikel: „Het Torpedowapen”, komt X op tegen de stemmen, die zich allengs meer en meer doen hooren en die in een torpedovloot voor de defensie van Indië alle heil zien. Voor zoover wij dit kunnen beoordeelen werpt dit stuk een helder licht op de eigenlijke beteekenis van het torpedowapen en meenen wij dan ook dat het doel van X: een meer zuivere voorstelling van de waarde van dit wapen te geven (zie bladz. 110), wel bereikt is.

Een ander artikel, of liever verzameling van artikelen, die ook in het Nederlandsche Leger belangstelling zal vinden, behandelt het voor en tegen van een officiersbond. Zooals den lezer bekend zal zijn is de beweging tot oprichting van een officiersbond in het Nederlandsch-

Indische leger uitgegaan van eenige officieren van het garnizoen te Malang en schijnt het — althans volgens de nieuwsbladen — gelukt te zijn, op vele andere plaatsen aanhangers te recruteeren. De oproep tot dit „sluit u aan” vindt men op bladz. 59, terwijl in de „Nagekomen stukken” o. a. twee tegenstanders van een officiersbond aan het woord zijn. Een dezer: „Een van de oudere” eindigt zijn aan het Bat. Nbl. ontleent betoog met de woorden: „En daarom zal ik het betreuren, wanneer het indische officierskorps zal zijn aangeland op het sociaal niveau van georganiseerde bootwerkers en marine-matrozen”.

Hierbij teekent de redactie aan, dat dit artikel, hoewel ontsierd door de slotalinea, de beste uiteenzetting vormt van het standpunt der tegenstanders.

Ook in het Indische leger is men steeds doende andere uniformen uit te denken, en evenals hier, schijnt men er nog niet in geslaagd te zijn een kleeding te vinden, die aan aller wenschen zooveel mogelijk tegemoet komt. Het schijnt, dat vooral de onlangs ingevoerde grijs-groene uniform niet in den smaak valt: schrijver noemt ze ten minste „als uitgaanskleeding in garnizoen al zeer weinig hartverheffend”, terwijl hij de donkerblauwe kleeding, in welke de soldaat op z'n netst moet zijn, waarin hij moet kunnen „geuren”, leelijk en onpractisch acht. Na een en ander te hebben toegelicht komt schrijver met een voorstel hoe z. i. een doelmatige en tevens keurige uniform zou moeten zijn. Bij de lezing daarvan treft het ons, dat hij het niet noodig vindt ook aan de onderofficieren beneden den rang van adjudant-onderofficier een witte uniform te geven; zou dit niet een der middelen zijn om de positie van het kader van lageren rang (men zie den aanhef van dit artikel: Het uniformvraagstuk voor het Ned. Ind. Leger) meer aantrekkelijk te maken?

Naast boven besproken artikelen houdt deze aflevering o. a. nog in: eenige opmerkingen „uit de practijk”, een rubriek „van alles wat”, een voorstel om aan den wantoestand ten aanzien van de verstrekking van reglementen en voorschriften een einde te maken, een pleidooi voor de recruteering van Timoreezen en een betoog van „Asymptoot” om de wenschelijkheid aan te toonen van een practisch-medischen cursus voor de jongere officieren.

C. A.

**Korte mededeelingen omtrent militaire zaken in
verschillende landen.**

Amerika (Vereenigde Staten van Noord-): De marinebegroting, Int. Rev., April.

Bulgarije: Heropening van de officiers-schietschool. Detacheering van officieren aan de hoogere krijgsschool, M. Woch., no. 49.

China: De tegenwoordige waarde van het leger, Int. Rev., April.

Duitschland: De militaire voorbereiding der jeugd, Int. Rev., April.

Egypte: Het leger, Int. Rev., Mrt.

Engeland: De versterking der vloot. Hoe de vloot mobiliseerde. Int. Rev., Mrt. De werven voor oorlogschepen, Int. Rev., April.

Italië: De hulpverleening van het leger bij de aardbeving, M. Woch., no. 31/32. Reorganisatie van het luchtschipperskorps. De vloot. De militaire toestand, Int. Rev., Mrt. Verdere mobilisatie-maatregelen. De reorganisatie der veld-artillerie. Reorganisatie van de vloot, Int. Rev., April.

Roemenië: Wijziging der legerwet, Int. Rev., April.